א. ה. חיניטש

מַעֲשִׂיּוֹת יַפּוֹנִיּוֹת

לִבְנֵי הַנְּעוּרִים

הוצאת א. גיטלין   ורשה / תרפ"ב

תֹּכֶן:

DRUK. SIKORA i MYLNER WARSZAWA, NOWOLIPKI 6.

חָרָשׁ חָכָם

חָרָשׁ חָכָם

****

I

בַּעֲיָרָה קְטַנָּה אַחַת שֶׁבְּאֶרֶץ יַפּוֹן עָמַד לִפְנֵי שָׁנִים־שָׁנִים הַרְבֵּה מְאֹד הֵיכָל גָּדוֹל, אֶל־הַהֵיכָל הַזֶּה הָיוּ בָּאִים הַיַּפּוֹנִים לְהִתְפַּלֵּל.

וַיְהִי הַיּוֹם וְרוּחַ סְעָרָה עָבַר עַל־פְּנֵי הָעֲיָרָה וַיִּשָּׂא אֶת־אַחַד הָרְעָפִים מִגַּגּוֹ שֶׁל הַהֵיכָל.

נִבְהֲלוּ אַנְשֵׁי הָעֲיָרָה וְאָמְרוּ: אוֹי לָנוּ, גֶּשֶׁם כִּי יֵרֵד חָלִילָה, וְנָזְלוּ הַמַּיִם אֶל־הַהֵיכָל—וְקָצַף עָלֵינוּ בּוּדָה הַקָּדוֹשׁ.

שָׁלְחוּ וְקָרְאוּ לְסַכָּךְ[2]) וְאָמְרוּ לוֹ:

— עֲלֵה עַל־הַגַּג וְתַקֵּן אֶת־בֶּדֶק הַהֵיכָל. פֶּן יִקְצֹף עָלֵינוּ בּוּדָה הַקָּדוֹשׁ.

נָשָׂא הַסַּכָּךְ אֶת־עֵינָיו לְמַעְלָה, הִשְׁקִיף אֶל־גַּג הַהֵיכָל וְאָמַר:

---

[1]) בּוּדָה — נְבִיא הַהֹדִים, הַסִּינִים וְהַיַּפּוֹנִים.

[2]) סַכָּךְ — בַּעַל־מְלָאכָה הָעוֹשֶׂה גַגִּים.

— מַדּוּעַ אַתָּה צוֹחֵק, קוּמוּרָה מִסְכֵּן? — שָׁאֲלוּ אוֹתוֹ הַיַּפּוֹנִים, — הַאֵין הַהֵיכָל קָדוֹשׁ לְךָ כְּמוֹ לָנוּ? הַאֵין אַתָּה יָרֵא מִפְּנֵי חֲמַת בּוּדָה הַקָּדוֹשׁ כָּמוֹנוּ?

— קָדוֹשׁ לִי הַהֵיכָל כְּמוֹ לָכֶם, — עָנָה קוּמוּרָה, — אוּלָם אֶת־חֲמַת בּוּדָה אֵינִי יָרֵא, יַעַן... כִּי אֲנִי אֲתַקֵּן אֶת־בֶּדֶק הַגַּג.

כִּשְׁמֹעַ הַכֹּהֲנִים אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה שָׂמְחוּ מְאֹד וְגַם כָּל־הַקָּהָל שָׂמַח.

— אֲבָל אֵיךְ תַּעֲלֶה עַל־הַגַּג הַגָּבוֹהַּ הַזֶּה, קוּמוּרָה חֲבִיבֵנוּ? — שָׁאֲלוּ אוֹתוֹ הַכֹּהֲנִים, — הֲלֹא כָּל־חַכְמֵי חָרָשִׁים לֹא יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת זֹאת.

— אַל־תִּירְאוּ, רַבּוֹתַי, — אָמַר לָהֶם קוּמוּרָה, — הַבִּיטוּ וּרְאוּ.

III

נִגַּשׁ קוּמוּרָה אֶל־עֲבוֹדָתוֹ.

רֵאשִׁית כֹּל הִתְבּוֹנֵן קוּמוּרָה לָדַעַת, מֵאֵיזֶה עֵבֶר נוֹשֵׁב הָרוּחַ, וַיַּרְא כִּי הָרוּחַ נוֹשֵׁב מִצָּפוֹן לְדָרוֹם.

אָז בִּקֵּשׁ קוּמוּרָה וְהֵבִיאוּ לוֹ גִּלְיוֹנוֹת נְיָר אֲחָדִים, פְּקַעַת שֶׁל חוּטִים גְּדוֹלָה וְחֶבֶל עָבֶה.

— הַהֵיכָל גָּבוֹהַּ מְאֹד; אֵין בָּעוֹלָם סֻלָּם גָּדוֹל כָּזֶה, שֶׁאֶפְשָׁר יִהְיֶה לַעֲלוֹת בּוֹ עַל־הַגַּג.

קָרְאוּ לְסַכָּךְ שֵׁנִי, וְגַם הוּא אָמַר כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וְגַם הַשְּׁלִישִׁי וְגַם הָרְבִיעִי לֹא מָצְאוּ עֵצָה וְתַחְבּוּלָה, אֵיךְ לַעֲלוֹת עַל־הַגָּג.

הוֹרִידוּ כֹּהֲנֵי הַהֵיכָל אֶת־רָאשֵׁיהֶם, וְהָעֵירָה נְבוֹכָה.

II

וּבִקְצֵה הָעֵירָה, בְּבַיִת קָטָן וָדַל יָשַׁב מִסְכֵּן אֶחָד, קֻמּוּרָה שְׁמוֹ, אִישׁ תָּם וְיָשָׁר, שֶׁהִתְפַּרְנֵס בְּדֹחַק גָּדוֹל מִיגִיעַ כַּפָּיו.

וַיְהִי הַיּוֹם וַיַּעֲבֹר קֻמּוּרָה עַל־פְּנֵי הַהֵיכָל וַיַּרְא וְהִנֵּה הַכֹּהֲנִים וְרַבִּים מִן הָעָם עוֹמְדִים וּבוֹכִים.

שָׁאַל אוֹתָם קֻמּוּרָה:

— לָמָּה אַתֶּם בּוֹכִים, אֲנָשִׁים טוֹבִים?

סִפְּרוּ לוֹ הָאֲנָשִׁים, כִּי גַג הַהֵיכָל פָּרוּץ, וְאֵין מִי שֶׁיְּתַקֵּן אֶת־הַבֶּדֶק, מִפְּנֵי שֶׁאֵין חָרָשׁ בָּעִיר, שֶׁיּוּכַל לַעֲלוֹת עַל־רֹאשׁ הַהֵיכָל הַגָּבוֹהַּ. וְהָיָה אִם יֵרֵד גֶּשֶׁם חָלִילָה וְנָזְלוּ הַמַּיִם אֶל־תּוֹךְ הַהֵיכָל, וְהָיְתָה הַחַטָּאָה גְּדוֹלָה מְאֹד.

הֵרִים קֻמּוּרָה אֶת־רֹאשׁוֹ וְהִשְׁקִיף לְמַעְלָה וְצָחַק.

ל. טאוב

לָקַח קוּמוּרָה אֶת־הַגִּלְיוֹנוֹת וַיַּעַשׂ נָחָשׁ נְיָר גָּדוֹל וַיְקַשְּׁרֵהוּ בִּקְצֵה הַפְּקַעַת וַיֵּלֶךְ וַיַּעֲמֹד מִצָּפוֹן לַהֵיכָל. וְכָל־הָעָם עוֹמְדִים מִסָּבִיב מַחֲרִישִׁים וּמִשְׁתָּאִים לְמַעֲשֵׂי קוּמוּרָה.

שָׁלַח קוּמוּרָה אֶת־הַנָּחָשׁ לְמַעְלָה בָּאֲוִיר וְאֶת־הַפְּקַעַת שֶׁבְּיָדוֹ גִּלֵּל קִמְעָא קִמְעָא [1]. רִחֵף הַנָּחָשׁ בָּאֲוִיר וְהִתְנַשֵּׂא מַעְלָה מַעְלָה מִמַּעַל לְגַג הַהֵיכָל, עַד־אֲשֶׁר נִרְאָה לָעַיִן כִּנְקֻדָּה קְטַנָּה.

וְהָרוּחַ, שֶׁנָּשַׁב מִצָּפוֹן לְדָרוֹם, הִטָּה גַּם אֶת־הַנָּחָשׁ מִצָּפוֹן לְדָרוֹם אֶל־עֵבֶר הַהֵיכָל הַשֵּׁנִי. שָׁם הִתְחִיל הַנָּחָשׁ לָרֶדֶת מַטָּה מַטָּה, עַד־אֲשֶׁר נָפַל לָאָרֶץ מִדָּרוֹם לַהֵיכָל, וְקוּמוּרָה עוֹמֵד עַל־מְקוֹמוֹ מֵעֵבֶר מִזֶּה מִצָּפוֹן לַהֵיכָל.

אָז צִוָּה קוּמוּרָה לֶאֱחֹז בְּחָזְקָה בַּנָּחָשׁ, שֶׁלֹּא יִתְרוֹמֵם שׁוּב, וְהוּא בְּעַצְמוֹ קָשַׁר חֶבֶל עָבֶה אֶל־הַקָּצֶה הַשֵּׁנִי שֶׁל הַפְּקַעַת שֶׁנִּגְלְלָה כֻלָּהּ, אַחַר־כַּךְ הָלַךְ לִדְרוֹם הַהֵיכָל וְהִתְחִיל מוֹשֵׁךְ בַּנָּחָשׁ. מָשַׁךְ וּמָשַׁךְ לְאַט לְאַט, הַנָּחָשׁ גָּרַר אַחֲרָיו אֶת־הַחוּט שֶׁל הַפְּקַעַת, וְהַחוּט גָּרַר אַחֲרָיו אֶת־הַחֶבֶל הֶעָבֶה. כָּכָה הֶעֱבִיר אֶת־הַחֶבֶל עַל־פְּנֵי גַג הַהֵיכָל.

---

[1] קִמְעָא, קִמְעָא מְעַט, מְעַט.

אָז לָקַח קַנְמוּרַה וְקָשַׁר אֶת־קְצֵה הַחֶבֶל אֶל־כְּלוֹנְסָאוֹת שֶׁל עֵץ, שֶׁהָיוּ תְּקוּעִים הֵיטֵב בָּאֲדָמָה, קָרָא לְסַבָּךְ אֶחָד וַיְצַוֵּהוּ לֶאֱחֹז בִּקְצֵה הַחֶבֶל הַשֵּׁנִי וּלְטַפֵּס עַל־הַגַּג.

עָבְרוּ רְגָעִים אֲחָדִים וְהַסַּבָּךְ כְּבָר יָשַׁב עַל־הַגַּג וְתִקֵּן אֶת־בֶּדֶק הַהֵיכָל.

וְהָעִיר צָהֲלָה וְשָׂמֵחָה.

IV

וְכָל־אַנְשֵׁי הָעִיר הִשְׁתּוֹמְמוּ לְחָכְמָתוֹ שֶׁל קַנְמוּרַה וַיְחַלְקוּ לוֹ כָּבוֹד גָּדוֹל.

וְשֵׁם קַנְמוּרַה יָצָא בְּכָל־הֶעָרוֹת שֶׁמִּסָּבִיב וּמִכָּל־הַמְּקוֹמוֹת בָּאוּ לִשְׁאֹל עֵצוֹת מִפִּיו וְהֵבִיאוּ לוֹ מַתָּנוֹת הַרְבֵּה.

וַיְהִי קַנְמוּרַה מְהֻלָּל בְּכָל־אֶרֶץ יַפּוּן וַיִּגְדַּל וַיֶּעְשַׁר מְאֹד.

שְׁתֵּי צְפַרְדְּעִים

(אַגָּדָה יַפָּנִית)

שְׁתֵּי צְפַרְדְּעִים

(אַגָּדָה יַפּוֹנִית)

****

I

בְּאַחַת הַבִּצּוֹת אֲשֶׁר עַל־יַד הָעִיר קְיֵטָּה חָיְתָה צְפַרְדֵּעַ אַחַת. הַצְּפַרְדֵּעַ הַזֹּאת הָיְתָה מְפֻרְסֶמֶת בְּכָל־הַסְּבִיבָה, יַעַן כִּי הָיְתָה חֲכָמָה וּמְלֻמֶּדֶת וּבַעֲלַת נִסָּיוֹן יוֹתֵר מִכָּל־הַצְּפַרְדְּעִים אֲשֶׁר בְּאוֹתָהּ הַבִּצָּה.

כְּפַעַם בְּפַעַם הָיְתָה יוֹצְאָה הַצְּפַרְדֵּעַ מִתּוֹךְ בִּצָּתָהּ וְהוֹלֶכֶת לְמַסָּעֶיהָ הָרְחוֹקִים מְאֹד, כִּמְהַלַּךְ מֵאָה קְפִיצוֹת וְיוֹתֵר מִמְּקוֹם מְגוּרָהּ. וּבְשׁוּבָהּ לְבִצָּתָהּ הָיְתָה עֲיֵפָה וְנִהֱלָאָה, אֲבָל מְלֵאָה גָּאוֹן וּשְׂבֵעַת רָצוֹן.

וְאָז הָיְתָה הַצְּפַרְדֵּעַ מְקַרְקֶרֶת „קוֹקוֹ" מְיוּחָד — סִמָּן שֶׁהִיא קוֹרְאָה לְחַבְרוֹתֶיהָ, וְהָיוּ מִתְקַבְּצוֹת כָּל־הַצְּפַרְדְּעִים שֶׁל אוֹתָהּ הַבִּצָּה וְעוֹמְדוֹת מִסְּבִיבָהּ; וְהִיא הָיְתָה מְסַפֶּרֶת לָהֶן אֶת־כָּל־הַנִּסִּים וְהַנִּפְלָאוֹת וְהַתְּשׁוּעוֹת וְהַגְּבוּרוֹת

---

[1]) צְנוֹבָר — אַ סִיסקע.

— וְלָמָּה לָּךְ לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ רְחוֹקָה כָּזוֹ? — שָׁאֲלָה צְפַרְדֵּעַ אַחַת.

— הִנֵּה שָׁם, שָׁם, כְּאַלְפֵי קְפִיצוֹת הַרְחֵק מִכַּאן, עוֹמֶדֶת עִיר אַחַת, אָסַקָּה שְׁמָהּ. אוֹמְרִים, שֶׁאוֹתָהּ הָעִיר יָפָה וּגְדוֹלָה, וְהִיא מֻקֶּפֶת בִּצּוֹת גְּדוֹלוֹת וַעֲמֻקּוֹת, וּבַבִּצּוֹת הָהֵן תִּשְׁרֹצְנָה הַרְבֵּה צְפַרְדְּעִים לְמִינֵיהֶן וּלְגַוָּנֵיהֶן; הִנֵּה שָׁם אֶל־אוֹתָהּ הָעִיר פָּנַי מוּעָדוֹת, אֶל־אוֹתָן הַבִּצּוֹת אֲנִי רוֹצָה לָלֶכֶת; אָסוּרָה נָּא וְאֶרְאֶה אֶת־הָאָרֶץ, מַה הִיא וְאֶת־הַצְּפַרְדְּעִים הַיּוֹשְׁבוֹת עָלֶיהָ, הַחֲזָקוֹת הֵן אִם רָפוֹת, הַמְעַט הֵן אִם רָב. וְהָיָה בְּשׁוּבִי הֵנָּה וַאֲסַפֵּר לַכֹּל, מַה שֶּׁנַּעֲשָׂה עַל־פְּנֵי תֵבֵל אַרְצָה מִקְיֻטֶּה עַד־אָסַקָּה, וְאָז תִּתְחַכַּמְנָה גַּם אַתֶּן וְתֵדַעְנָה.

הִתְחִילוּ כָּל־הַצְּפַרְדְּעִים רוֹקְעוֹת בְּרַגְלֵיהֶן בַּבִּצָּה וּמְקַרְקְרוֹת בְּפִיּוֹתֵיהֶן הַצָּרִים:

— קְוַה, קְוַה! צֵאתֵךְ לְשָׁלוֹם וּבוֹאֵךְ לְשָׁלוֹם!

לְמָחֳרָת בַּבֹּקֶר יָצְאָה הַצְּפַרְדֵּעַ לְדַרְכָּהּ.

III

וְגַם בַּבִּצּוֹת, אֲשֶׁר עַל־יַד אָסַקָּה הָעִיר, גָּרָה צְפַרְדֵּעַ אַחַת חֲכָמָה וּמְלֻמֶּדֶת וּבַעֲלַת נִסָּיוֹן. וְגַם הִיא הָיְתָה

וְהַמִּלְחָמוֹת, שֶׁנַּעֲשׂוּ לָהּ בְּדַרְכָּהּ הָרְחוֹקָה, אֵיךְ עָבְרָה אֶת־הַיָּם הַגָּדוֹל שֶׁל פַּרְסַת עֵז וְלֹא טָבְעָה בְּתוֹכוֹ, אֵיךְ כָּפָה עָלֶיהָ הָרוּחַ הַר כַּגְגִית — צְנוֹבָר [1]) מִמְּאִיר שֶׁל עֵץ אֹרֶן — וְלֹא נִקְבְּרָה תַחְתָּיו, וְאֵיךְ הִיא נִלְחֲמָה מִלְחָמוֹת קָשׁוֹת עִם הַתּוֹלָעִים וְהַחִפּוּשִׁיּוֹת וְעוֹד חַיּוֹת רָעוֹת וַתּוּכַל לָהֶן.

וְכָל־הַצְּפַרְדְּעִים שֶׁל אוֹתָהּ הַבִּצָּה הָיוּ שׁוֹמְעוֹת וּמְקַרְקְרוֹת מֵרֹב תִּמָּהוֹן.

II

וַיְהִי הַיּוֹם וַתֹּאמֶר הַצְּפַרְדֵּעַ אֶל־חַבְרוֹתֶיהָ:

— אַחְיוֹתַי! הִנֵּה אֲנִי הוֹלֶכֶת בְּדֶרֶךְ רְחוֹקָה, לֹא מֵאָה קְפִיצוֹת וְלֹא מָאתַיִם קְפִיצוֹת הוּא מַהֲלַךְ הַדֶּרֶךְ, אֶלָּא יָמִים הַרְבֵּה מְאֹד עָלַי לָנוּד וְלָנוּעַ, עַד־אֲשֶׁר אָבוֹא אֶל־מְחוֹז חֶפְצִי.

תָּמְהוּ כָּל־הַצְּפַרְדְּעִים וְשָׁאֲלוּ מִתּוֹךְ חֶרְדָּה:

— הַתְסַפְּרִי לָנוּ בְּשׁוּבֵךְ הֵנָּה אֶת־כָּל־אֲשֶׁר יִקְרֶה אוֹתָךְ בַּדָּרֶךְ?

— בְּוַדַּאי וּבְוַדַּאי, אֶת־הַכֹּל אֲסַפֵּר.

תִּתְחַכֵּמְנָה גַּם אִתָּן וְתִוָּדַעְנָה.

הִתְחִילוּ גַּם אוֹתָן הַצְּפַרְדְּעִים רוֹקְעוֹת בְּרַגְלֵיהֶן בַּבִּצָּה וְשׁוֹרְקוֹת בְּפִיּוֹתֵיהֶן הַצָּרִים:

— קְוַה, קְוַה! צֵאתֵךְ לְשָׁלוֹם וּבוֹאֵךְ לְשָׁלוֹם!

וּלְמָחֳרָת בַּבֹּקֶר יָצְאָה הַצְּפַרְדֵּעַ לְדַרְכָּהּ.

IV

קָפְצָה הַצְּפַרְדֵּעַ שֶׁל קְיוֹטוֹ מִתּוֹךְ בִּצָּתָהּ וְהָלְכָה לְדַרְכָּהּ הָרְחוֹקָה.

וְגַם הַצְּפַרְדֵּעַ שֶׁל אָסָקָה קָפְצָה מִתּוֹךְ בִּצָּתָהּ וְהָלְכָה לָהּ לְדַרְכָּהּ הָרְחוֹקָה.

קָשָׁה הָיְתָה לִשְׁתֵּיהֶן הַנְּסִיעָה הָרְחוֹקָה.

יֵשׁ שֶׁפָּגְשׁוּ עַל־דַּרְכָּן גַּל שֶׁל נְמָלִים וְעָמַד לִפְנֵיהֶן הַגַּל כְּחוֹמָה גְבוֹהָה: לִקְפֹּץ עָלָיו קָשֶׁה וּלְהַקִּיף אוֹתוֹ רַב הַדֶּרֶךְ; יֵשׁ שֶׁבָּאוּ עַד לִשְׁלוּלִית שֶׁל אוֹפָן — וְהִשְׂתָּרְעָה לִפְנֵיהֶן הַשְּׁלוּלִית כְּיָם גָּדוֹל וּרְחַב יָדַיִם: לִקְפֹּץ עָלֶיהָ קָשֶׁה, וּלְהַקִּיף אוֹתָהּ רַב הַדֶּרֶךְ. וּבְכָל־מָקוֹם וּמָקוֹם בֵּין הַשִּׂיחִים וְהָעֲשָׂבִים פָּגְשׁוּ כָּל־מִינֵי תוֹלָעִים, נְחָשִׁים וְעַקְרַבִּים וְחַיּוֹת רָעוֹת אֲחֵרוֹת: לְהִתְגָּרוֹת אִתָּן מִלְחָמָה — סַכָּנָה בְּגוֹ וְלִבְרֹחַ — רַב הַדֶּרֶךְ.

מְפֻרְסֶמֶת בְּכָל־הַסְּבִיבָה.

אָהֲבָה גַם הִיא לִקְפֹּץ הַרְחֵק הַרְחֵק מִבִּצָּתָהּ, מַהֲלָךְ רַב שֶׁל מֵאָה קְפִיצוֹת וְיוֹתֵר. וּבְשׁוּבָהּ לִמְקוֹמָהּ הָיְתָה מְסַפֶּרֶת לְחַבְרוֹתֶיהָ עַל־הַנִּסִּים וְעַל־הַנִּפְלָאוֹת וְעַל־הַגְּבוּרוֹת וְעַל־הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל־הַמִּלְחָמוֹת שֶׁנַּעֲשׂוּ לָהּ בַּדָּרֶךְ.

וַיְהִי הַיּוֹם וַתֹּאמֶר גַּם אוֹתָהּ הַצְּפַרְדֵּעַ אֶל־חַבְרוֹתֶיהָ:

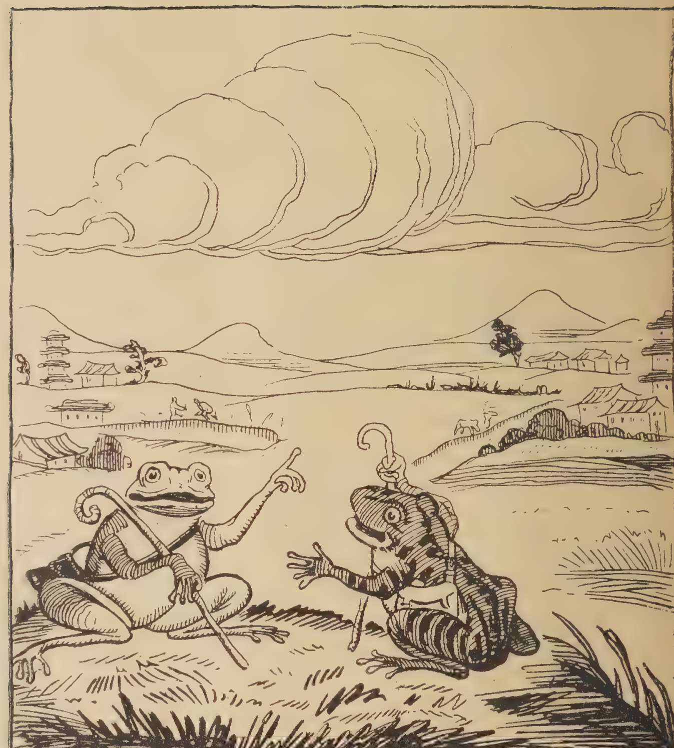
— הִנְנִי הוֹלֶכֶת בְּדֶרֶךְ רְחוֹקָה מְאֹד. יָמִים הַרְבֵּה אָנוּד וְאָנוּעַ, עַד־אֲשֶׁר אָבֹא לִמְחוֹז חֶפְצִי.

תָּמְהוּ גַם הַצְּפַרְדְּעִים הָהֵן וְשָׁאֲלוּ:

— לָמָּה לָךְ לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ רְחוֹקָה כָּזוֹ?

עָנְתָה הַצְּפַרְדֵּעַ הַמְלֻמֶּדֶת וְאָמְרָה:

— הִנֵּה שָׁם, שָׁם, כְּאַלְפֵי קְפִיצוֹת הַרְחֵק מִכָּאן, עוֹמֶדֶת עִיר אַחַת, קְיוֹטָה שְׁמָהּ. אוֹמְרִים, שֶׁאוֹתָהּ הָעִיר יָפָה וּגְדוֹלָה, וְהִיא מֻקֶּפֶת בִּצּוֹת גְּדוֹלוֹת וַעֲמֻקּוֹת, וּבַבִּצּוֹת הָהֵן תִּשְׁרֹצְנָה הַרְבֵּה צְפַרְדְּעִים לְמִינֵיהֶן וּלְגַוָּנֵיהֶן; הִנֵּה שָׁם אֶל־אוֹתָהּ הָעִיר פָּנַי מוּעָדוֹת, אֶל־אוֹתָן הַבִּצּוֹת אֲנִי רוֹצָה לָלֶכֶת; אָסוּרָה נָא וְאֶרְאֶה אֶת־הָאָרֶץ, מַה הִיא, וְאֶת־הַצְּפַרְדְּעִים הַיּוֹשְׁבוֹת עָלֶיהָ, הַחֲזָקוֹת הֵן אִם רָפוֹת, הַמְעַט הֵן אִם רָב. וְהָיָה בְּשׁוּבִי הֵנָּה וַאֲסַפֵּר לָכֶן, מַה שֶּׁנַּעֲשָׂה עַל־פְּנֵי תֵבֵל אַרְצָה מֵאָסַקָּה עַד־קְיוֹטָה, וְאָז

ל. טאוב

כָּכָה קָפְצוּ הַצְּפַרְדְּעִים יָמִים וְלֵילוֹת. הָאַחַת לֹא יָדְעָה עַל־דְּבַר חֲבֶרְתָּהּ. אוּלָם שְׁתֵּיהֶן לְדָבָר אֶחָד נִתְכַּוְּנוּ: אֶל־הָעִיר הָרְחוֹקָה וְהַנָּכְרִיָּה.

עַד־אֲשֶׁר בָּאוּ שְׁתֵּיהֶן אֶל־הַר גָּבוֹהַּ אֶחָד, אֶל־הַר רָמִינַקִּי הָעוֹמֵד כְּחוֹמָה גְבוֹהָה בְּאֶמְצַע הַדֶּרֶךְ שֶׁבֵּין הֶעָרִים קִיּוֹטָה וְאָסַקָה.

שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לֵילוֹת נָחוּ שְׁתֵּי הַצְּפַרְדְּעִים לְרַגְלֵי הָהָר, אַחַת מִזֶּה וְאַחַת מִזֶּה.

V

בַּיּוֹם הָרְבִיעִי הִתְחִילוּ שְׁתֵּיהֶן קוֹפְצוֹת עַל־הָהָר.

הַצְּפַרְדֵּעַ מִקִּיּוֹטָה פָּשְׁטָה אֶת־רַגְלֶיהָ הָאַחֲרוֹנוֹת וּבְכָל מַאֲמַצֵּי כֹחָהּ הֶעְפִּילָה לַעֲלוֹת אֶל־מְרוֹמֵי הָהָר; נְשִׁימָתָהּ קָצְרָה וְעֵינֶיהָ כָּהוּ, אוּלָם הִיא שָׁאֲפָה הָלְאָה, הָלְאָה אֶל־הָעִיר הַנָּכְרִיָּה וְלֹא נָסוֹגָה אָחוֹר.

וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה הֶעְפִּילָה גַּם הַצְּפַרְדֵּעַ שֶׁל אָסַקָה שֶׁבָּעֵבֶר הַשֵּׁנִי בְּכָל־מַאֲמַצֵּי כֹחָהּ לַעֲלוֹת אֶל־רֹאשׁ הָהָר. גַּם הִיא שָׁאֲפָה הָלְאָה, הָלְאָה אֶל־הָעִיר הַנָּכְרִיָּה — רַק לֹא לָסוֹג אָחוֹר.

שִׁבְעָה יָמִים אָרְכָה הָעֲלִיָּה אֶל־הָהָר וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי

בַּבֹּקֶר כְּשָׁכַב הַטַּל עַל־הָהָר, הִגִּיעוּ שְׁתֵּי הַצְּפַרְדְּעִים אֶל־רֹאשׁ הָהָר. וְאָז רָאוּ הָאַחַת אֶת־הַשְּׁנִיָּה.

— מִי אַתְּ, זָרָה?

— הִנְנִי הַצְּפַרְדֵּעַ שֶׁל אָסַקָה. וְאַתְּ?

— אֲנִי הַצְּפַרְדֵּעַ שֶׁל קְיוֹטוֹ.

— מָה אַתְּ עוֹשָׂה פֹּה?

— יָמִים וְלֵילוֹת אֵין מִסְפָּר הִנְנִי מְקַפֶּצֶת וְהוֹלֶכֶת מִבֵּיתִי לִרְאוֹת אֶת־הָעִיר קְיוֹטוֹ הָרְחוֹקָה וְהַיָּפָה. וְאַתְּ?

— יָמִים וְלֵילוֹת אֵין מִסְפָּר הִנְנִי מְקַפֶּצֶת וְהוֹלֶכֶת לִרְאוֹת אֶת־הָעִיר אָסַקָה הַיָּפָה וְהָרְחוֹקָה.

VI

פִּתְאֹם רָאֲתָה הַצְּפַרְדֵּעַ שֶׁל אָסַקָה אֶת־רָאשֵׁי הַגַּגּוֹת שֶׁל הָעִיר קְיוֹטוֹ.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה רָאֲתָה גַּם הַצְּפַרְדֵּעַ שֶׁל קְיוֹטוֹ אֶת רָאשֵׁי הַגַּגּוֹת שֶׁל הָעִיר אָסַקָה.

—מַה זֹּאת?—שָׁאֲלָה הַצְּפַרְדֵּעַ שֶׁל אָסַקָה אֶת־חֲבֶרְתָּהּ.

—זֹאת הִיא הָעִיר קְיוֹטוֹ, שֶׁאַתְּ קוֹפֶצֶת שָׁמָּה. וּמַה שָּׁם?

— זֹאת הִיא הָעִיר אָסַקָה, שֶׁאַתְּ מְקַפֶּצֶת שָׁמָּה.

— מָה אֲנִי רוֹאָה? — קָרְאָה הַצְּפַרְדֵּעַ מֵאָסַקָה, —

רְאִי הַקֶּסֶם

עֲיָרָה קְטַנָּה וּבָתִּים בְּתוֹכָהּ וַאֲנָשִׁים בָּהּ מְשׁוֹטְטִים, וְעַל־יָדָהּ בִּצָּה שׁוֹרֶצֶת צְפַרְדְּעִים, מַמָּשׁ כְּמוֹ אֶצְלֵנוּ!

— מָה אֲנִי רוֹאָה?—קָרְאָה בְּאוֹתָהּ שָׁעָה גַּם הַצְּפַרְדֵּעַ מִקְּיוֹטֶה,—עֲיָרָה קְטַנָּה וּבָתִּים בְּתוֹכָהּ וַאֲנָשִׁים בָּהּ מְשׁוֹטְטִים וְעַל־יָדָהּ בִּצָּה שׁוֹרֶצֶת צְפַרְדְּעִים, מַמָּשׁ כְּמוֹ אֶצְלֵנוּ!

— אִם כֵּן, לָמָּה לְכַתֵּת אֶת־הָרַגְלַיִם חִנָּם?—קָרְאוּ שְׁתֵּי הַצְּפַרְדְּעִים בְּבַת־אַחַת.

— אָשׁוּבָה הַבַּיְתָה!—אָמְרָה הַצְּפַרְדֵּעַ מֵאָסָקָה.

— הַבַּיְתָה!—נִעְנְעָה בְּרֹאשָׁהּ הַצְּפַרְדֵּעַ מִקְּיוֹטֶה.

נָחוּ שְׁתֵּי הַצְּפַרְדְּעִים עַל־רֹאשׁ הָהָר שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לֵילוֹת. עַל־עֵשֶׂב אֶחָד קָפְצוּ שְׁתֵּיהֶן, בִּשְׁלוּלִית אַחַת הִתְרַחֲצוּ, יַחַד חָזְרוּ אַחֲרֵי תוֹלָעִים וְיִתּוּשִׁים וְסִפְּרוּ זוֹ לָזוֹ מַעֲשִׂיּוֹת עַל־דְּבַר בִּצּוֹת מְגוּרֵיהֶן וְעָרֵי מוֹלַדְתָּן.

בַּיּוֹם הָרְבִיעִי בֵּרְכוּ אִשָּׁה אֶת־אֲחוֹתָהּ לְשָׁלוֹם, נָשְׁקוּ זוֹ לָזוֹ וְהָלְכוּ כָּל־אַחַת לְבֵיתָהּ.

וּמֵאָז וְהָלְאָה לֹא עָזְבוּ עוֹד הַצְּפַרְדְּעִים אֶת־בִּצּוֹת מוֹלַדְתָּן.

רְאִי הַקֶּסֶם

****

I

וַיְהִי לִפְנֵי שָׁנִים רַבּוֹת, רַבּוֹת מְאֹד וַיָּגוּרוּ בְּאֶרֶץ יַפּוֹן בִּכְפָר אֶטְשִׁיגָה אִישׁ וְאִשָּׁה. שֵׁם הָאִישׁ מָטְסוּ־סַן וְשֵׁם הָאִשָּׁה דְזָה־סַן. וַיִּהְיוּ הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה עוּלֵי יָמִים וַיֶּאֶהָבוּ זֶה אֶת־זוֹ אַהֲבָה עַזָּה וַיִּחְיוּ יַחַד בְּשָׁלוֹם וּבִנְעִימִים.

וַיְהִי הַיּוֹם וַיִּסַּע מָטְסוּ־סַן לְרַגְלֵי מִסְחָרוֹ אֶל־אֶרֶץ אַחֶרֶת. וַתְּבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ אִשְׁתּוֹ דְזָה־סַן לִפְנֵי נָסְעוֹ שֶׁיָּבִיא לָהּ מַתָּנָה בְּשׁוּבוֹ מִדַּרְכּוֹ.

וַיִּבְטַח לָהּ הָאִישׁ וַיִּסַּע לְדַרְכּוֹ.

וַיִּצְלַח הָאִישׁ וַיַּעַשׂ עֲסָקִים טוֹבִים. וַיַּעֲבֹר זְמַן מָה וַיָּשָׁב לְבֵיתוֹ וַיָּבֵא אִתּוֹ הַרְבֵּה זָהָב וּדְבָרִים יְקָרִים.

„וְאֶת־הַמַּתָּנָה הַזּאת הֵבֵאתִי בִּשְׁבִילֵךְ!—אָמַר הָאִישׁ וַיַּגֵּשׁ לְאִשְׁתּוֹ רְאִי.

וּבַיָּמִים הָהֵם לֹא יָדְעוּ עוֹד בְּאֶרֶץ יַפּוֹן אֶת־הָרְאִי. וְכַאֲשֶׁר חָפְצָה הָעַלְמָה לִרְאוֹת אֶת־פָּנֶיהָ וְאֶת־דְמוּת תַּבְנִיתָהּ

נַעֲלָמָה צָרָה שָׁם אֶת־צוּרָתָהּ הַמְּאִירָה עִם עֵינֶיהָ הַמַּבְרִיקוֹת וּבַת צְחוֹקָהּ שֶׁעַל־שְׂפָתֶיהָ.

— הָאָח, מָה רַבָּה חָכְמַת אֱנוֹשׁ בָּאָרֶץ! הֵן פְּנֵי אָדָם, שֶׁלֹּא רָאוּ אוֹתָם מֵעוֹדָם צִיְּרוּ, בָּרְאִי!

III

וַתֵּשֶׁב דְּזָה־סַן בְּתוֹךְ בֵּיתָהּ, כְּצִפּוֹר נַעֲלָמָה בִּכְלוּבָהּ, וַתַּעֲמֹד יָמִים תְּמִימִים כְּנֶגֶד הָרְאִי וַתִּסְתַּכֵּל בִּקְלַסְתֵּר פָּנֶיהָ הַיָּפִים וְהַנְּעִימִים, וַתִּקְפֹּץ וַתִּרְקֹד וּלְשִׂמְחָתָהּ לֹא הָיָה כָל־גְּבוּל.

אוּלָם לַכֹּל עֵת. דְּזָה־סַן יָלְדָה בַּת אִי־סַן. נוֹסְפָה נֶפֶשׁ בַּבַּיִת — נוֹסְפוּ דְאָגוֹת בַּבַּיִת, וַתִּתְרַבֶּה הָעֲבוֹדָה. וַתַּחְבֵּא דְזָה־סַן אֶת־אוֹצָרָהּ הַיָּקָר, אֶת־הָרְאִי עַל־קַרְקַע הָאַרְגָּז, וְכָל־לִבָּהּ וְנַפְשָׁהּ נְתוּנִים נְתוּנִים מֵעַכְשָׁיו לְבִתָּהּ הַקְּטַנָּה, לְחִנּוּכָהּ וּלְגִדּוּלָהּ.

וַתַּעַל הַבַּת וַתִּגְדַּל וַתְּהִי לְנַעֲרָה יָפָה וַחֲמוּדָה. דּוֹמֶה הָיָה, כִּי כָל־חֶמְדַּת הַחַיִּים וּשְׂשׂוֹנָם עָקְרוּ מֵאֵת הָאֵם אֶל־הַבַּת. כָּל־מַה שֶּׁלְּחָיֵי הָאֵם הָלְכוּ וְהֶחֱוִירוּ — הָלְכוּ פְּנֵי הַבַּת וְהֶאְדִּימוּ. וְהָאֵם וְהַבַּת הָיוּ דוֹמוֹת זוֹ לָזוֹ כִּשְׁתֵּי טִפּוֹת מַיִם, וְכַאֲשֶׁר מָלְאוּ לְאִי־סַן 14 שָׁנָה, חִבֵּק מַמְּסוֹ־

וְהִבִּיטָה בְּמֵי הַנָּהָר הַזַּכִּים אוֹ בִּכְלִי נְחֹשֶׁת מְלֻטָּשׁ, וְרָאֲתָה שָׁם אֶת־בְּבוּאָתָהּ [1]. אוּלָם כְּרְחוֹק מִזְרָח מִמַּעֲרָב, כֵּן רְחוֹקִים הָיוּ פְּנֵי הַבְּבוּאָה מִפְּנֵי הָעַלְמָה מַמָּשׁ.

II

וַתִּקַּח הָאִשָּׁה דְזָה־סַן אֶת־הָרְאִי הַמְלֻטָּשׁ וַתִּסְתַּכֵּל בּוֹ וַתֵּרֶא שָׁם קְלַסְתֵּר פָּנִים יָפוֹת וּמְאִירוֹת. וְהַפָּנִים הָיוּ פָּנֶיהָ אוּלָם הִיא לֹא יָדְעָה.

„מִי זֹאת הַנִּשְׁקָפָה שָׁם? מִי הִיא הַצּוֹחֶקֶת כְּנֶגְדִּי צְחוֹק רַךְ וְנָעִים?" — שָׁאֲלָה אֶת־בַּעֲלָהּ.

וַיִּצְחַק הָאִישׁ וַיֹּאמֶר:

— רַעְיָתִי הַחֲבִיבָה! הֲלֹא אֵין זֶה אֶלָּא רְאִי. וּבְתוֹךְ הָרְאִי אָנוּ רוֹאִים אֶת־פָּנֵינוּ אָנוּ. גַּם אַתְּ אֶת־פָּנַיִךְ אַתְּ רוֹאָה, וְהַצְּחוֹק—צְחוֹקֵךְ אַתְּ הוּא.

וַתִּשְׂמַח דְזָה־סַן מְאֹד וַתִּקְפֹּץ וַתִּרְקֹד וְלֹא הִנִּיחָה אֶת־הָרְאִי מִיָּדָהּ, וַתַּבֵּט כָּל־הַיּוֹם בּוֹ וַתִּצְחַק וַתִּשְׂבַּע נַחַת בִּרְאוֹתָהּ אֶת־נֹעַם פָּנֶיהָ, בְּרַק עֵינֶיהָ וְחֵן שְׂפָתֶיהָ.

דְזָה־סַן לֹא יָדְעָה, שֶׁשָּׁם בָּרְאִי אֵין כְּלוּם וְכִי רַק בְּעָמְדָהּ לִפְנֵי הָרְאִי יֵרָאוּ פָּנֶיהָ שָׁמָּה. חָשֹׁב חָשְׁבָה שֶׁ...

[1]) בְּבוּאָה — געשטאלט.

IV

וַתֵּבְךְּ אִי־סַן וַתֶּאֱבַל זְמַן רַב וְלֹא אָבְתָה לְהִתְנַחֵם עַל־מוֹת אִמָּהּ. בָּאַחֲרוֹנָה נִזְכְּרָה בְּצַוָּאַת אִמָּהּ עַל־אוֹדוֹת הָרְאִי. וַתִּפְתַּח אִי־סַן אֶת־הָאַרְגָּז וַתּוֹצֵא מִשָּׁם אֶת־הָאוֹצָר הַיָּקָר, שֶׁהָיָה מְשֻׁבָּץ בְּמִסְגֶּרֶת יָפָה.

וַתֵּרֶא אִי־סַן בְּתוֹךְ הָרְאִי אֶת־הַתְּמוּנָה וַתִּצְהַל מִשִּׂמְחָה: כְּפָנִים עֲלִיזִים וּמְאֻשָּׁרִים הִבִּיטָה עָלֶיהָ אִמָּהּ מִתּוֹךְ הָרְאִי. זוֹ לֹא הָיְתָה הָאֵם הַחוֹלָה וְהַזְּקֵנָה, אֶלָּא הָאֵם הַצְּעִירָה וְהָעַלִּיזָה, כְּפִי שֶׁזָּכְרָה אוֹתָהּ אִי־סַן מִימֵי נְעוּרֶיהָ לִפְנֵי שָׁנִים הַרְבֵּה הַרְבֵּה.

וְלֹא יָכְלָה אִי־סַן לְהִפָּרֵד מֵעַל־הָרְאִי. וַתִּשַּׁק לִפְנֵי אִמָּהּ וַתָּשֶׂם אֶת־עֵינֶיהָ בָּהּ וַתִּרְקֹד וַתְּקַפֵּץ מִשִּׂמְחָה.

מֵהַיּוֹם הַהוּא וָהָלְאָה הִתְחִילָה אִי־סַן לְבַלּוֹת יָמִים תְּמִימִים עִם רְאִי הַקֶּסֶם. עֵינֶיהָ לֹא שָׂבְעוּ מֵרְאוֹת אֶת־אִמָּהּ הַיְקָרָה וְהַחֲבִיבָה. יָמִים תְּמִימִים הָיְתָה יוֹשֶׁבֶת וּמְסַפֶּרֶת עִמָּהּ. הָאֵם אָמְנָם הֶחֱרִישָׁה תָּמִיד וְלֹא עָנְתָה כְּלוּם, אֲבָל צְחוֹקָהּ וּבְרַק עֵינֶיהָ עָנוּ בָהּ, שֶׁהִיא שׁוֹמַעַת וּמְבִינָה אֶת־דִּבְרֵי בִתָּהּ.

כַּאֲשֶׁר הָיְתָה אִי־סַן עַלִּיזָה–הָיְתָה גַּם הָאֵם מַשְׁקִיפָה

סַן אֶת־שְׁתֵּיהֶן יַחַד וְאָמַר: „הִנֵּה שְׁתֵּי אִי־סַן יֵשׁ לִי: אַחַת בְּכִירָה וְאַחַת צְעִירָה".

וַיַּעַבְרוּ יָמִים, חֳדָשִׁים וְשָׁנִים וַתַּעֲבֹר עֵת הַשָּׂשׂוֹן וַתָּבֹא עֵת הַדְּאָגָה. דְּזָה־סַן חָלְתָה מְאֹד, כֹּחוֹתֶיהָ עֲזָבוּהָ מִיּוֹם לְיוֹם, וְיוֹם מוֹתָהּ הָלַךְ וְקָרַב.

— „הַאֻמְנָם לֹא אוֹסִיף עוֹד לְעוֹלָם לַחֲזוֹת אֶת־פָּנַיִךְ?"—בָּכְתָה הַבַּת בְּדִמָעוֹת מָרוֹת, בְּעָמְדָהּ לִמְרַאֲשׁוֹתֵי אִמָּהּ הַחוֹלָה.

—בִּתִּי הַיְקָרָה,—עָנְתָה הָאֵם,—אַתְּ תִּרְאִי אוֹתִי תָּמִיד בְּכָל־שָׁעָה שֶׁתַּחְפְּצִי. אֲנִי אֶהְיֶה עִמָּךְ תָּמִיד. אוּלָם אַתְּ לֹא תִּרְאִינִי כְּמוֹ שֶׁאֲנִי עַכְשָׁיו: זְקֵנָה וְחוֹלָה, אֶלָּא כְּמוֹ שֶׁהָיִיתִי לְפָנִים, כַּאֲשֶׁר אַתְּ הָיִית עוֹד יַלְדָּה קְטַנָּה. הֲזוֹכֶרֶת אַתְּ, בְּשָׁעָה שֶׁאַתְּ הָיִית עוֹד יַלְדָּה רַכָּה — וַאֲנִי אָז צְעִירָה עֲלִיזָה וַחֲמוּדָה כָּמוֹךְ עַכְשָׁיו. עַתָּה זָקַנְתִּי כְבָר וּבְרַק עֵינַי סָר מֵעָלַי. וְהָיָה כַּאֲשֶׁר אָמוּת — וּפָתַחַתְּ אֶת־הָאַרְגָּז וּמָצָאת עַל־קַרְקָעוֹ רְאִי. בְּאוֹתוֹ הָרְאִי צָפוּן קְלַסְתֵּר פָּנַי. אֶת־הַקְּלַסְתֵּר הַזֶּה צִיְּרוּ שָׁם בְּשָׁעָה שֶׁהָיִיתִי עֲדַיִן צְעִירָה וַחֲמוּדָה. וְהָיָה כַּאֲשֶׁר תִּתְגַּעְגְּעִי אֵלַי—וְלָקַחַתְּ אֶת־הָרְאִי וְהִסְתַּכַּלְתְּ בּוֹ וְרָאִית אוֹתִי שָׁם.

הָאֵם כִּלְּתָה אֶת־דְּבָרֶיהָ וַתָּמָת.

ל. טאוב

מִתּוֹךְ הָרְאִי עַלִּיזָה וּבְהִירָה, וְכַאֲשֶׁר הָיְתָה הַבַּת עֲצֵבָה וְהֵפִיקוּ גַּם הָאֵם עֶצֶב וְיָגוֹן.

כָּךְ עָבְרוּ שָׁנִים הַרְבֵּה.

V

וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּסַר אֶל־הַכְּפָר אֶטְשִׁיגָה כֹּהֵן יַפּוֹנִי אֶחָד, חָכָם וְיוֹדֵעַ הַכֹּל.

וַיַּרְא הַכֹּהֵן אֶת אִי־סַן מִסְתַּכֶּלֶת אֶל־תּוֹךְ הָרְאִי וְשׂוֹחֶקֶת וּמְדַבֶּרֶת.

וַיִּשְׁאָלֶהָ הַכֹּהֵן: מַה זֹּאת אַתְּ עוֹשָׂה?

וַתַּעַן אִי־סַן וַתֹּאמַר: אֲנִי מְדַבֶּרֶת עִם אִמִּי הַיְקָרָה. הִנְנִי מִסְתַּכֶּלֶת בְּפָנֶיהָ וּמִתְעַנֶּגֶת בִּרְאוֹתִי, כִּי אִמִּי שָׁם גַּם כֵּן שְׂמֵחָה וּמְאֻשָּׁרָה.

— וְאֵיפֹה הִיא אִמֵּךְ? — שְׁאָלָהּ הַכֹּהֵן שׁוּב.

— אִמִּי מֵתָה, — עָנְתָה אִי־סַן, — אוּלָם הִיא הִשְׁאִירָה בִּשְׁבִילִי אֶת־פָּנֶיהָ בַּמִּסְגֶּרֶת הַזֹּאת, לְמַעַן לֹא אֶשְׁכָּחֶהָ לְעוֹלָם.

— הוֹי, יַלְדָּה פְּתַיָּה! הַאֵלֶּה הֵם פְּנֵי אִמֵּךְ? הֲלֹא אֵין זֶה אֶלָּא רְאִי. וּבָרְאִי הַזֶּה מִשְׁתַּקְּפִים, כְּמוֹ בְּמֵי נָהָר זַכִּים, פָּנַיִךְ אַתְּ.

אִי־סַן עָמְדָה נִדְהָמָה וְתוֹהָה וְלֹא חָפְצָה לְהַאֲמִין.

וַיּוֹסֶף הַכֹּהֵן לְדַבֵּר:
הַגִּישִׁי נָא לִי, יַלְדָּתִי הַחֲבִיבָה, אֶת־הָרְאִי.
וַתַּגֵּשׁ אִי־סַן לַכֹּהֵן אֶת־הָרְאִי, וְיָדֶיהָ רָעָדוּ.
וַיִּקַּח הַכֹּהֵן אֶת־הָרְאִי וַיַּעֲמִידֵהוּ לְמוּל פָּנָיו.
— עִמְדִי מֵאֲחוֹרַי וְהַבִּיטִי בָּרְאִי.
וַתַּעֲמֹד אִי־סַן.
— מָה אַתְּ רוֹאָה שָׁם?
— הִנְנִי רוֹאָה אוֹתְךָ שָׁם, אִישׁ אֱלֹהִים קָדוֹשׁ, מֵאֲחוֹרֶיךָ הִנְנִי רוֹאָה אֶת־פְּנֵי אִמִּי... אֶת־פָּנַי אֲנִי!
וּכְדַבְּרָהּ זֹאת וַתִּתְעַלֵּף.

VI

וְכַאֲשֶׁר הֵשִׁיבוּ אֶת־רוּחַ אִי־סַן אֵלֶיהָ הִתְחִילָה בּוֹכָה וּמְיַלֶּלֶת.

— אִמָּא, הוֹי אִמָּא יְקָרָה! עַכְשָׁיו אָבַדְתְּ לִי בַּפַּעַם הַשְּׁנִיָּה, אָבַדְתְּ לִי לְעוֹלָם!

וַתָּבֹאנָה רֵעוֹתֶיהָ וַתְּחַפֵּצְנָה לְנַחֵם אוֹתָהּ וְלֹא חָפְצָה לְהִתְנַחֵם. וְגַם אָבִיהָ נִסָּה לְדַבֵּר עַל־לִבָּהּ וְהִיא לֹא שָׁקָטָה.

מַעְיַן הַקֶּסֶם

(אַגָּדַת עַם יַפּוֹנִית)

מַעְיַן הַקֶּסֶם

(אַגָּדַת עַם יַפּוֹנִית)

****

לִפְנֵי שָׁנִים הַרְבֵּה, הַרְבֵּה מְאֹד חַי בְּאֶרֶץ יַפּוֹן חוֹטֵב עֵצִים עָנִי אֶחָד, הוּא וְאִשְׁתּוֹ. הֵם הָיוּ כְּבָר אֲנָשִׁים זְקֵנִים, וּבָנִים לֹא הָיוּ לָהֶם. בְּכָל יוֹם וָיוֹם הָיָה הוֹלֵךְ הָאִישׁ אֶל־הַיַּעַר לַחְטֹב עֵצִים, וְאִשְׁתּוֹ הָיְתָה יוֹשֶׁבֶת בְּבֵיתָהּ עַל־יַד מַסֶּכֶת הָאוֹרְגִים וְעוֹבֶדֶת בִּשְׁבִילָהּ וּבִשְׁבִיל אִישָׁהּ.

וַיְהִי הַיּוֹם וַיֵּלֶךְ הָאִישׁ אֶל־הַיַּעַר לַחְטֹב עֵצִים, וַיְהִי בְּחָזְרוֹ אַחֲרֵי הָעֵצִים וַיִּרְחַק לָבֹא אֶל־עֵמֶק הַיַּעַר, רָחוֹק מֵאֲשֶׁר יוֹם יוֹם, עַד־אֲשֶׁר בָּא אֶל־מַעְיָן קָטָן אֶחָד, אֲשֶׁר לֹא רָאָה אוֹתוֹ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה. מֵי הַמַּעְיָן הָיוּ זַכִּים וְקָרִים, וְחוֹטֵב הָעֵצִים הָיָה צָמֵא מְאֹד. וַיִּכְרַע הָאִישׁ עַל־בִּרְכָּיו וַיִּגְמַע גְּמִיעָה אַחַת מִן הַמָּיִם.

וַיְהִי אַךְ בָּאוּ הַמַּיִם אֶל־קִרְבּוֹ, וַיַּרְגֵּשׁ הָאִישׁ, כִּי

וְאָמְרָה: הִנֵּה אַתָּה שַׁבְתָּ וְהָיִיתָ צָעִיר וְיָפֶה כְּמִלְּפָנִים, וַאֲנִי הִנְנִי זְקֵנָה וּבָלָה וּמְאַסְתָּ בִּי וְגֵרַשְׁתַּנִי מֵעַל פָּנֶיךָ, וְעַל־כֵּן גַּם עָלַי לְמַהֵר לָלֶכֶת אֶל אוֹתוֹ הַמַּעְיָן וְלִשְׁתּוֹת מִמֵּימָיו, וְהָיִיתִי גַם אֲנִי כָּמוֹךָ צְעִירָה וְיָפָה.

אָמְרָה וְעָשְׂתָה. הִיא בָּאָה הַיַּעְרָה, חִפְּשָׂה וּמָצְאָה אֶת אוֹתוֹ הַמַּעְיָן, כָּרְעָה עַל־בִּרְכֶּיהָ וְהִתְחִילָה שׁוֹתָה בְּצִמָּאוֹן גָּדוֹל אֶת־הַמַּיִם. הֶאָח! מַה חַיִּים וְקָרִים וּמְשִׁיבִים נֶפֶשׁ הֵם! וְהִיא גוֹמַעַת וְגוֹמַעַת, מְשִׁיבָה אֶת־רוּחָהּ בְּחִפָּזוֹן וְשׁוֹתָה שׁוּב.

בְּקֹצֶר רוּחַ חִכָּה הָאִישׁ בְּבֵיתוֹ לְאִשְׁתּוֹ. הוּא כְּבָר רָאָה בְּדִמְיוֹנוֹ, וְהִנֵּה אִשְׁתּוֹ שָׁבָה אֵלָיו צְעִירָה וְרַעֲנַנָּה, גְּבֹהַת קוֹמָה וְיָפָה, אֲבָל מַדּוּעַ בּוֹשְׁשָׁה לָבֹא? נָבוֹךְ קָם הָאִישׁ וְהָלַךְ לְחַפֵּשׂ אוֹתָהּ, אֲבָל הוּא לֹא מְצָאָהּ, וְגַם אֵצֶל הַמַּעְיָן אֵינֶנָּה.

נֶעֱצַב הָאִישׁ מְאֹד וְחָפֵץ לָשׁוּב לְבֵיתוֹ. פִּתְאֹם הִגִּיעַ לְאָזְנָיו מִן הַסּוּף, אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת הַמַּעְיָן, קוֹל בְּכִי דַק. הִבִּיט הָאִישׁ כֹּה וָכֹה וַיַּרְא וְהִנֵּה בְּגָדֵי אִשְׁתּוֹ מֻנָּחִים בֵּין הַסּוּף וְעַל־יְדֵיהֶם — תִּינֹקֶת קְטַנָּה: הָאִשָּׁה הַזְּקֵנָה, שֶׁחָפְצָה לְהָשִׁיב לָהּ אֶת־יְמֵי עֲלוּמֶיהָ, שֶׁלֹּא יִהְיֶה בֵּינָהּ וּבֵין בַּעְלָהּ וְלֹא כְלוּם, גָּמְעָה מִן מַעְיַן הַקֶּסֶם גְּמִיעָה

כחות חֲדָשִׁים וְרַעֲנַנִּים בָּאוּ אֶל־קִרְבּוֹ וַיָּקָם הָאִישׁ וַיַּעֲמֹד עַל־רַגְלָיו וַיַּרְא אֶת־בְּבוּאָתוֹ [1]) בְּתוֹךְ הַמַּיִם, וּמַרְאֶהָ שׁוֹנֶה מֵהַמַּרְאֶה, שֶׁהוּא רוֹאֶה תָּמִיד בְּבֵיתוֹ בְּתוֹךְ רְאִי הַנְּחֹשֶׁת שֶׁלּוֹ: הוּא רָאָה בְּתוֹךְ הַמַּיִם דְּמוּת עֶלֶם צָעִיר. אָז הֶעֱבִיר חוֹטֵב הָעֵצִים בְּיָדוֹ עַל־קָדְקֳדוֹ, שֶׁהָיָה קֹדֶם לָכֵן חָלָק וְקֵרֵחַ — וְהִנֵּה הוּא מְכֻסֶּה כֻּלּוֹ שְׂעָרוֹת צְפוּפוֹת וּמְסֻלְסָלוֹת. פָּנָיו נַעֲשׂוּ חֲלָקִים כִּפְנֵי נַעַר, אֵין אַף צֵל שֶׁל קֶמֶט, וְכָל יְצוּרֵי גֵווֹ, שֶׁהָיוּ עַד כֹּה בָּלִים וְרָפִים מִזֹּקֶן, נַעֲשׂוּ חֲזָקִים וְאַמִּיצִים וּמְלֵאִים לְשַׁד עֲלוּמִים.

חוֹטֵב הָעֵצִים צָהַל מִשִּׂמְחָה, קָפַץ לְמַעְלָה וְרָץ הַבַּיְתָה. מֵעוֹדוֹ לֹא רָץ כָּל כַּךְ מַהֵר, כְּמוֹ הַיּוֹם. כֵּיוָן שֶׁרָאֲתָה אוֹתוֹ אִשְׁתּוֹ, מִיַּד נִבְהֲלָה מְאֹד, הִיא חָשְׁבָה אוֹתוֹ לְאִישׁ זָר.

סִפֵּר לָהּ הָאִישׁ עַל־דְּבַר הַפֶּלֶא הַגָּדוֹל, שֶׁנַּעֲשָׂה עִמּוֹ — לֹא חָפְצָה לְהַאֲמִין לוֹ. בְּעָמָל רַב עָלָה בְּיָדוֹ לְהוֹכִיחַ לָהּ, כִּי אוֹתוֹ הָעֶלֶם הַצָּעִיר הָעוֹמֵד לְפָנֶיהָ עַכְשָׁיו הוּא בַּעֲלָהּ וְלֹא אַחֵר. אָז קָרְאָה הָאִשָּׁה

---

[1]) בְּבוּאָה — דְּמוּת, מַרְאֶה.

הַסַּרְטָן וְהַקּוֹף

(אַגָּדַת עַם יַפּוֹנִית)

גְּדוֹלָה לְמַעְלָה מִן הַשִּׁעוּר הָרָאוּי, וַתַּעֲבֹר עַל־זְמַן הָעֲלוּמִים וַתָּבֹא עַד־עֶדְנַת הַיַּלְדוּת, וַתְּהִי לְתִינוֹקֶת בַּת שְׁנָתָהּ.

לָקַח חוֹטֵב הָעֵצִים אֶת הַתִּינוֹקֶת עַל־זְרוֹעוֹתָיו הִסְתַּכֵּל בָּהּ בְּעֵינַיִם עֲצֵבוֹת וְתוֹהוֹת, הִשְׁתִּיק אוֹתָהּ וֶהֱבִיאָהּ אֶל־בֵּיתוֹ, וְהָאִישׁ נִשְׁאַר גַּלְמוּד אַלְמָן חַי כָּל־יְמֵי חַיָּיו.

הַסַּרְטָן וְהַקּוֹף

(אַגָּדַת עַם יַפּוֹנִית)

****

הַסַּרְטָן וְהַקּוֹף הִתְרוֹעֲעוּ זֶה עִם זֶה. פַּעַם מָצָא הַסַּרְטָן חַרְצָן שֶׁל תָּמָר, לָקַח וְנָטַע אוֹתוֹ בָּאֲדָמָה. צָמַח מֵהַחַרְצָן תָּמָר גָּדוֹל, וְעַל הַתָּמָר צָמְחוּ פֵּרוֹת יָפִים וְטוֹבִים. חָפֵץ הַסַּרְטָן לֵהָנוֹת מִיגִיעַ כַּפָּיו וְלֶאֱכֹל מֵהַתְּמָרִים, אוּלָם הוּא לֹא יָכֹל לְטַפֵּס עַל הָעֵץ וְלִקְטֹף אֶת פֵּרוֹתָיו. מֶה עָשָׂה? הָלַךְ אֶל יְדִידוֹ הַקּוֹף וְאָמַר לוֹ:

— רוֹצֶה אַתָּה לַעֲשׂוֹת עִמָּדִי טוֹבָה, שֶׁיֵּשׁ בְּצִדָּהּ גַּם מַתַּן שָׂכָר בִּשְׁבִילְךָ?

— בְּחֵפֶץ לֵב, — עָנָה הַקּוֹף, — אֶעֱשֶׂה עִמְּךָ טוֹבָה גַּם כְּשֶׁאֵין בְּצִדָּהּ מַתַּן שָׂכָר בִּשְׁבִילִי.

— הִנֵּה יֵשׁ לִי תָּמָר אֶחָד, — אָמַר הַסַּרְטָן, — אָנֹכִי בְּעַצְמִי שְׁתַלְתִּיו, בְּעַצְמִי גִּדַּלְתִּיו, וְעַכְשָׁו עָלָה הָעֵץ וְשִׂגְשֵׂג וְעָשָׂה פְּרִי רַב, אֲבָל אָנֹכִי אֵין כַּפִּי מַשֶּׂגֶת אֶל הַפֵּרוֹת, יַעַן כִּי מְלֶאכֶת הַטִּפּוּס עַל־הָעֵצִים בִּלְתִּי יְדוּעָה לִי;

זוֹרֵק הוּא מִתְכַּוֵּן לְקַלֵּעַ יָשָׁר אֶל הַחֹטֶם אוֹ אֶל הַפֶּה, עַד־שֶׁהַסַּרְטָן הָיָה נִרְתָּע מִכְּאֵב. אֲפִילוּ בְּתֹמֶר בָּשֵׁל אֶחָד לֹא הֶהֱנָה אוֹתוֹ; אֶת כָּל הַתְּמָרִים הַטּוֹבִים וְהַמְּתוּקִים אָכַל הוּא עַצְמוֹ וּבְקִרְבּוֹ צָחַק לַסַּרְטָן הָרָשׁ.

הַסַּרְטָן כָּבַשׁ אֶת כַּעֲסוֹ בְּקִרְבּוֹ וְהָלַךְ לוֹ בְּפַחֵי נֶפֶשׁ כִּלְעֻמַּת שֶׁבָּא.

בַּדֶּרֶךְ רָאָה עַרְמוֹן[1] מָלֵא עַרְמוֹנִיּוֹת[2] מַמְאִירוֹת[3] וּמִתַּחַת הָעֵץ הָיְתָה מֻנַּחַת חֶרֶב אֲרֻכָּה.

— מַה לְּךָ, סַרְטָן? — שָׁאֲלָה הַחֶרֶב בְּרַחֲמִים רַבִּים, בִּרְאוֹתָהּ אֶת הַסַּרְטָן זוֹחֵל וְנֶאֱנָח.

סִפֵּר הַסַּרְטָן לַחֶרֶב אֶת עַגְמַת נַפְשׁוֹ.

נִרְעֲמָה אוֹתוֹ הַחֶרֶב וְאָמְרָה:

— הַרְגַּע נָא, אָנֹכִי אֶעֱמֹד לִימִינְךָ וְאָרִיב אֶת רִיבְךָ עִם רֵעֲךָ הַבּוֹגֵד. שׁוּבָה אֵלָיו וּבַקְּשֵׁהוּ שֶׁיָּבֹא הֲלוֹם וְיַעֲזֹר לְךָ לְלַקֵּט אֶת הָעַרְמוֹנִיּוֹת. וְהָיָה כִּי יְטַפֵּס עַל־הָעֵץ וְנֶעֱנַע אוֹתוֹ וְנָשְׁרוּ עָלָיו הָעַרְמוֹנִיּוֹת הָעוֹקְצוֹת, וְכַאֲשֶׁר יַחְפֹּץ לְהִמָּלֵט מֵהֶן וְקָפַץ מִן הָעֵץ — אָז אָקוּם אֲנִי, וְאֶזְדַּקֵּף[4] וְאֶדְקֹר בְּחַדַּי אֶת לִבּוֹ הַבּוֹגֵד.

---

[1] עַרְמוֹן — קַאשְׁטַאַן־בּוֹים. [2] עַרְמוֹנִיּוֹת קַאשְׁטַאַנְעָן.
[3] מַמְאִירוֹת שְׁטֶעכֶעדִיקֶע. [4] אֶזְדַּקֵּף אֶתְיַצֵּב בְּקוֹמָה זְקוּפָה.

אוּלָם אַתָּה שֶׁהִנְּךָ אָמָן גָּדוֹל בַּמְּלָאכָה הַזֹּאת וְהִנְּךָ מָהִיר וְזָרִיז מְאֹד, הֲלֹא עַל־נְקַלָּה תּוּכַל לְטַפֵּס עַל־הָעֵץ. וְהָיָה אִם תִּקְטֹף אֶת הַתְּמָרִים וְחִלַּקְנוּ אוֹתָם בֵּינֵינוּ חֵלֶק כְּחֵלֶק, חֶצְיָם לִי וְחֶצְיָם לְךָ

סֵרֵב הַקּוֹף וְאָמַר: לֹא, אֵינִי חָפֵץ לְקַבֵּל שָׂכָר בְּעַד טוֹבָתִי זֹאת, אֲנִי אֶעֱשֶׂה זֹאת שֶׁלֹּא עַל־מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס, כִּי הֲלֹא בַּעֲלֵי חַיִּים אַחִים אֲנַחְנוּ; אֲבָל הַסַּרְטָן הִפְצִיר בּוֹ מְאֹד, וְהַקּוֹף הִסְכִּים סוֹף כָּל סוֹף לְקַבֵּל הַחֲצִי מֵהַתְּמָרִים, וּבְבֹקֶר אֶחָד קָמוּ שְׁנֵי הַיְדִידִים וְהָלְכוּ אֶל הַיַּעַר לִקְטֹף אֶת־הַתְּמָרִים.

כֵּיוָן שֶׁבָּאוּ, מִיָּד מִהֵר הַקּוֹף וְטִפֵּס עַל־הָעֵץ, וְהַסַּרְטָן נִשְׁאַר עוֹמֵד לְמַטָּה וּמְחַכֶּה לְקַבָּלַת חֶלְקוֹ. הוּא מְחַכֶּה וּמְחַכֶּה, כְּבָר כָּלוּ עֵינָיו מִיַּחֵל – וּתְמָרִים אַיִן, לֹא יָכֹל לְהִתְאַפֵּק וְקָרָא: „וּמַדּוּעַ אֵינְךָ זוֹרֵק לִי אֶת־חֶלְקִי?"

– הִנְנִי בּוֹרֵר בִּשְׁבִילְךָ אֶת־הַטּוֹבִים שֶׁבַּתְּמָרִים", – עָנָה הַקּוֹף הֶעָרוּם, – וּבְעַצְמוֹ הוּא בּוֹלֵס [1]) אֶת־הַתְּמָרִים וְזוֹרְקָם אֶל פִּיו אֶחָד אֶחָד, – „אַל תִּהְיֶה קְצַר רוּחַ, עוֹד מְעַט וּתְקַבֵּל אֶת־הֶלְקְךָ".

וְהוּא הִתְחִיל זוֹרֵק אֶל הַסַּרְטָן אֶת־הַכָּפְנִיּוֹת[2]); וּכְשֶׁהוּא

---

[1]) בּוֹלֵס – קוֹטֵף. [2]) כָּפְנִיּוֹת – תְּמָרִים שֶׁל בֹּסֶר.

אוֹרַשִׁימָה וְהַצָּב

נִרְגַּע הַסַּרְטָן וְשָׁב אֶל־תְּמָרוֹ, הַקּוֹף הַבּוֹגֵד יָשַׁב עוֹד שָׁם וְאָכַל אֶת סְעוּדָתוֹ.

— רַב לְךָ לֶאֱכֹל אֶת הַתְּמָרִים הָרָעִים וְהַמָּרִים! קָרָא הַסַּרְטָן, — הִנֵּה מָצָאתִי בִּשְׁבִילְךָ דָּבָר טוֹב מִזֶּה. בֹּאָה נָא וַעֲזֹר לִי לִבְצֹר¹) עַרְמוֹן אֶחָד, שֶׁזֶּה עַתָּה פְּגַשְׁתִּיו עַל־דַּרְכִּי, עַל־הָעֵץ הַהוּא תְּלוּיִים הַרְבֵּה פֵּרוֹת בְּשֵׁלִים וּמְתוּקִים.

הַקּוֹף הָרַעַבְתָן קָפַץ חִישׁ מֵעַל הַתָּמָר וְהָלַךְ עִם הַסַּרְטָן, וּבְלִבּוֹ לָעַג לַסַּרְטָן הַתָּם.

כְּרֶגַע טִפֵּס הַקּוֹף עַל־הָעַרְמוֹן. הִתְחִיל הָעֵץ לְהִתְנוֹעֵעַ וּלְהַמְטִיר עַל־הַקּוֹף עַרְמוֹנִיּוֹת מַמְאִירוֹת. מִהַר הַקּוֹף וְקָפַץ מֵעַל הָעֵץ, אֲבָל בּוֹ בָּרֶגַע קָמָה הַחֶרֶב וְגַם נִצְּבָה וְהַקּוֹף נָפַל עַל־חַדָּהּ שֶׁל הַחֶרֶב וָמֵת

¹) לִבְצֹר לִקְטֹף אֶת הַפֵּרוֹת.

אוּרַשִׁימָה וְהַצָּב

(אַגָּדַת עַם יַפּוֹנִית)

****

עַל־שְׂפַת הַיָּם הַשּׁוֹטֵף עַל־גְּבוּל אֶרֶץ נִפּוֹן חַי דַּיָּג צָעִיר אֶחָד, אוּרַשִׁימָא שְׁמוֹ. הוֹרָיו הָיוּ עֲנִיִּים, וְהוּא הָיָה צָרִיךְ לְפַרְנֵס אוֹתָם מִיגִיעַ כַּפָּיו. בַּבֹּקֶר, בַּבֹּקֶר הָיָה הוֹלֵךְ אוּרַשִׁימָה לָצוּד דָּגִים וּבָעֶרֶב הָיָה מֵבִיא אֶל בֵּיתוֹ אֶת־שְׂכָרוֹ הַדַּל. יוֹתֵר מִכֹּל אָהַב אוּרַשִׁימָה אֶת־הַיָּם. שָׁעוֹת אֲרֻכּוֹת הָיָה יוֹשֵׁב עַל־הַחוֹף אוֹ יוֹצֵא בְּסִירָה קְטַנָּה אֶל־לֵב הַיָּם וּמִסְתַּכֵּל בִּתְכֵלֶת הַמַּיִם הַקָּרָה וְהַנִּפְלָאָה וְחוֹלֵם חֲלוֹמוֹת שׁוֹנִים. אוּלָם לֹא תָמִיד הָיָה לִבּוֹ פָּנוּי לִדְבָרִים כָּאֵלֶּה. הוּא הָיָה מֻכְרָח לָצוּד דָּגִים, וְהָעֲבוֹדָה הַזֹּאת לֹא הָיְתָה לוֹ נְעִימָה בְּיוֹתֵר: צַר הָיָה לוֹ לִגְזֹל מִן הַיָּם אֶת־בְּרוּאָיו הַמְאֻשָּׁרִים, אֶת־

וְאָמַר לוֹ: „לֵךְ לְךָ לַחָפְשִׁי, כִּי אֲנִי קוֹרֵא לְךָ דְּרוֹר.
טוֹב לִי לַעֲלוֹת רָעֵב עַל־מִשְׁכָּבִי, מֵאֲשֶׁר לְבַלּוֹת לֵיל
נְדוּדִים וְלַחֲזוֹת בְּדִמְיוֹנִי אֶת־הַתְּמוּנָה הַנּוֹרָאָה, אֵיךְ הַיְלָדִים
מְעַנִּים אוֹתְךָ עִנּוּיֵי מָוֶת".

אוּרַשִׁימָה שָׁב הַבַּיְתָה. הוֹרָיו הוֹכִיחוּ אוֹתוֹ עַל־
אֲשֶׁר שָׁב בְּיָדַיִם רֵיקוֹת. אוּלָם כַּאֲשֶׁר סִפֵּר לָהֶם
אוּרַשִׁימָה אֶת־כָּל־הַקּוֹרוֹת אוֹתוֹ הַיּוֹם — הָיָה לָהֶם הַדָּבָר
לְנַחַת רוּחַ וְהֵם שָׂמְחוּ עַל־בְּנָם הַטּוֹב.

עָבְרוּ יָמִים אֲחָדִים, וְאוּרַשִׁימָה שָׁב עוֹד הַפַּעַם
הַבַּיְתָה בְּיָדַיִם רֵיקוֹת. הוּא לֹא הִצְלִיחַ הַיּוֹם בְּצֵידוֹ.
הַדָּבָר הַזֶּה הֵמַר אֶת רוּחוֹ, וְהוּא הָלַךְ עָצֵב וְנִדְכֶּה,
וְרֹאשׁוֹ מֻטֶּה לָאָרֶץ, אַף כִּי תָמִיד הָיָה דַרְכּוֹ לְהָרִים
רֹאשׁוֹ עָל וּלְהַבִּיט הַשָּׁמַיְמָה. פִּתְאֹם רָאָה וְהִנֵּה הַצָּב,
אֲשֶׁר הוּא הִצִּיל אוֹתוֹ לְפָנִים מִמָּוֶת, שׁוֹכֵב לְפָנָיו.
וְהַצָּב פָּתַח אֶת פִּיו וְאָמַר לוֹ: „שֵׁב עַל־גַּבִּי, וַאֲנִי
אֲנַהֶגְךָ וַאֲבִיאֲךָ אֶל־מָקוֹם אֶחָד, שֶׁשָּׁם תִּמְצָא דְבָרִים
שֶׁהֵם טוֹבִים פִּי הַרְבֵּה מֵהַדָּגִים". נֵאוֹת אוּרַשִׁימָה לָזֶה
וַיֵּשֶׁב עַל־גַּבּוֹ שֶׁל הַצָּב.

שָׂם הַצָּב אֶת פָּנָיו אֶל־הַיָּם וְשָׁט עִם רוֹכְבוֹ עַל־
פְּנֵי הַמַּיִם. וַיְהִי כַּאֲשֶׁר בָּאוּ בְּלֶב יָם, וְהַיַּבָּשָׁה נֶעֶלְמָה

הַדָּגִים הַיָּפִים הַשָּׁטִים לָהֶם בְּשַׁלְוָה וּבְחֶדְוָה בְּתוֹךְ גַּלֵּי הַיָּם הַחָפְשִׁים.

פַּעַם שָׁב אוּרַשִׁימָה עָצֵב וְנִדְכֶּה מֵעֲבוֹדָתוֹ הַבַּיְתָה, בְּלֶכְתּוֹ רָאָה מֵרָחוֹק וְהִנֵּה חֲבוּרַת נְעָרִים שׁוֹבָבִים עוֹמְדִים וּמְשַׂחֲקִים. הוּא נִגַּשׁ אֲלֵיהֶם וְרָאָה וְהִנֵּה הַנְּעָרִים מְעַנִּים אֶת־הַצָּב, הֵם בּוֹעֲטִים בּוֹ בְּרַגְלֵיהֶם, זוֹרְקִים בּוֹ אֲבָנִים, הוֹקְרִים אוֹתוֹ בְּקָנִים וְדוֹחֲפִים אוֹתוֹ אֶל־כָּל־עֵבֶר. הִתְחִיל אוּרַשִׁימָה לְהוֹכִיחַ אֶת־הַנְּעָרִים עַל־הַדָּבָר הָרַע, אֲשֶׁר הֵם עוֹשִׂים, אֲבָל הַנְּעָרִים צָחֲקוּ לוֹ וְאָמְרוּ, כִּי הַצָּב הוּא שֶׁלָּהֶם, וְהֵם רַשָּׁאִים לַעֲשׂוֹת בּוֹ כְּכָל הַיָּשָׁר בְּעֵינֵיהֶם.

הִתְחִיל אוּרַשִׁימָה לְדַבֵּר עַל־לִבָּם וּלְבַקְּשֵׁם שֶׁיְּשַׁלְּחוּ לַחָפְשִׁי אֶת־הַצָּב. הוּא נִסָּה לְדַבֵּר אֲלֵיהֶם רַכּוֹת וְקָשׁוֹת–אַךְ לַשָּׁוְא. לְהֵפֶךְ, כַּאֲשֶׁר רָאוּ הַיְלָדִים אֶת־עַגְמַת נַפְשׁוֹ שֶׁל אוּרַשִׁימָה הִתְחִילוּ לְעַנּוֹת אֶת־הַצָּב עוֹד בְּיֶתֶר שְׂאֵת וְיֶתֶר עָז. אָז בִּקֵּשׁ מֵהֶם אוּרַשִׁימָה, שֶׁיִּקְחוּ מִמֶּנּוּ אֶת־כָּל־הַדָּגִים שֶׁצָּד, רַק יִתְרַחֲמוּ עַל־הַצָּב וְלֹא יוֹסִיפוּ לְעַנּוֹתוֹ עוֹד. הַיְלָדִים נֵאוֹתוּ לָזֶה, אוּרַשִׁימָה נָתַן לָהֶם אֶת־כָּל־הַדָּגִים וְהֵם הִרְפּוּ מֵהַצָּב.

לָקַח הַצַּיָּד הַצָּעִיר אֶת־הַצָּב וּנְשָׂאָהוּ אֶל־הַיָּם

וְשׁוּם שָׂכָר אֵין מַגִּיעַ לִפְעוּלָתִי; אוּלָם אִם יֵשׁ בְּיָדְךָ לָתֵת לִי דָבָר כָּזֶה, שֶׁיּוּכַל לְהָסִיר מֵהוֹרַי חֶרְפַּת רָעָב, וְאָנֹכִי לֹא אֶצְטָרֵךְ עוֹד לָצוּד דָּגִים וְלַהֲמִיתָם — דָּבָר כָּזֶה אֶקַּח בְּחֵפֶץ לֵב".

הִגִּישׁ לוֹ מוֹשֵׁל רִינְגָה קֹנֶךְ [1] אֶחָד וְאָמַר לוֹ:

„מִדֵּי פַּעַם בְּפַעַם כַּאֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה דָבָר טוֹב שֶׁלֹּא עַל־מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס — וְנָתַן לְךָ הַקֹּנֶךְ פְּנִינָה אַחַת. מִלְּבַד זֹאת אֲנִי נוֹתֵן לְךָ אֶת הָרְאִי הַזֶּה, בָּרְאִי הַזֶּה תִּרְאֶה מַחֲזוֹת שׁוֹנִים מֵהַיָּם וּמֵהֵיכַל „רִינְגָה" וְעוֹד דְּבָרִים יָפִים, אֲשֶׁר יַרְהִיבוּ אֶת עֵינְךָ וִישַׂמְּחוּ אֶת לִבְּךָ. טְמֹן אִתְּךָ אֶת שְׁנֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָיִיתָ מְאֻשָּׁר". אַחֲרֵי כֵן עָרְכוּ אֶת הַשֻּׁלְחָן וְהִגִּישׁוּ לְאוּרַשִׁימָה מַאֲכָלִים יְקָרִים. אַחֲרֵי אָכְלוֹ הֶעֱלָה אוֹתוֹ הַצָּב אֶל הַיַּבָּשָׁה.

וְהַצַּיָּד הַצָּעִיר נִתְעַשֵּׁר בִּמְהֵרָה, יַעַן כִּי יוֹם יוֹם הָיָה עוֹשֶׂה דָבָר טוֹב שֶׁלֹּא עַל־מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס; וּבִשְׁעוֹת הַפְּנַאי הָיָה מַבִּיט בָּרְאִי הַנִּפְלָא. שָׁם הָיָה רוֹאֶה תְּמוּנוֹת נֶהְדָּרוֹת מֵהַיָּם וּמֵהֵיכַל „רִינְגָה". הַתְּמוּנוֹת הָאֵלֶּה הִפְלִיאוּ אוֹתוֹ עַד מְאֹד, וְהָיָה בְּהַבִּיטוֹ בָּהֶן

---

[1] קֹנֶךְ — מוֹשׁעל.

מֵעֵינֵיהֶם — וַיִּבָּקַע הַיָּם, וְהַצָּב וְרוֹכְבוֹ הִתְחִילוּ יוֹרְדִים לְמַטָּה אֶל־הַקַּרְקַע.

הַשֶּׁמֶשׁ שָׁקְעָה וְהַיּוֹם הֶחְשִׁיךְ, אוּלָם לְמַטָּה הָלַךְ הָאוֹר הָלֹךְ וְחָזֹק. אוֹר בָּהִיר וּמַבְרִיק הֵאִיר אֶת קַרְקַע הַיָּם וְהֶרְאָה לָהֶם אֶת הַדֶּרֶךְ יֵלְכוּ בָהּ, עַד־אֲשֶׁר הִגִּיעוּ אֶל־הֵיכָל גָּדוֹל וְיָפֶה עַד־לְהַפְלִיא. עָמַד הַצָּב מִלֶּכֶת וְאָמַר: „הַהֵיכָל הַזֶּה נִקְרָא „רִינְגָּה", פֹּה שׁוֹכֵן אָבִי; הִכָּנֵס אֵלָיו, וְהוּא יְשַׁלֵּם לְךָ כִּגְמוּלְךָ בְּעַד הַחֶסֶד שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּדִי, בְּהַצִּילְךָ אוֹתִי מִידֵי הַיְלָדִים הָרָעִים".

וְהַהֵיכָל הָיָה בָנוּי שַׁיִשׁ צָהֹב־בָּהִיר הַדּוֹמֶה לְאוֹר הַלְּבָנָה; הַחַלּוֹנוֹת הָיוּ מְשֻׁבָּצִים פְּנִינִים, וְאַבְנֵי חֵן מַבְרִיקוֹת קִשְּׁטוּ אֶת רֹאשׁ הַגַּג. הַכְּתָלִים הָיוּ מְצֻפִּים אֹדֶם וּבָרֶקֶת, וּבְאוּלַמּוֹת הַהֵיכָל פְּנִימָה הָיוּ אֲצוּרִים כָּל הָאוֹצָרוֹת הַיְקָרִים שֶׁבְּמַמְלֶכֶת הַתֵּבֵל. אֲבִי הַצָּב שָׁכַב עַל־סַפָּה עֲשׂוּיָה צִמְחֵי הַיָּם וְנִשְׁעָנָה עַל־עַמּוּדֵי אַלְמֻגִּים.

וּמוֹשֵׁל „רִינְגָּה" פָּנָה אֶל אוּרַשִׁימָה וְאָמַר לוֹ: „בְּחַר לְךָ מִכָּל הָאוֹצָרוֹת הָאֵלֶּה אֶת הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר בְּעֵינֶיךָ".

עָנָה אוּרַשִׁימָה וְאָמַר: „בְּהַצִּילִי אֶת בִּנְךָ מִמָּוֶת מִלֵּאתִי רַק אֶת חוֹבָתִי הַמּוּטֶּלֶת עָלַי בְּתוֹר אִישׁ.

הָאַנְקוֹר שְׁסוּעַ הַלָּשׁוֹן

(אַגָּדַת עַם יַפּוֹנִית)

וְשָׁכַח אֶת כָּל דַּאֲגוֹתָיו, נַפְשׁוֹ שָׁבָה לִמְנוּחָתָהּ, וְהוּא הִרְגִּישׁ אֶת עַצְמוֹ מְאֻשָּׁר, הוּא אָהַב כָּל כַּךְ אֶת־הַתְּמוּנוֹת, עַד אֲשֶׁר הֶחְלִיט לְצַיֵּר אוֹתָן עַל הַבַּד, לְמַעַן יִתְעַנְּגוּ עֲלֵיהֶן גַּם אֲנָשִׁים אֲחֵרִים. וְאוּרַשִׁימָה נַעֲשָׂה לְצַיָּר אָמָן, וַיְהִי לְכָבוֹד וּלְתִפְאֶרֶת לְאֶרֶץ יַפּוֹן בַּיָּמִים הָהֵם.

הָאַנְקוֹר שְׁסוּעַ הַלָּשׁוֹן

(אַגָּדַת עַם־יַפּוֹנִית)

****

הָיֹה־הָיְתָה אִשָּׁה זְקֵנָה וּמַרְשַׁעַת אַחַת. וַיְהִי הַיּוֹם וַתְּבַבֵּס הָאִשָּׁה לְבָנִים וַתָּכֶן לָהּ בִּקְעָרָה מְעַט עֲמִילָן[1]. וּבִשְׁכֵנוּתָהּ שֶׁל הַזְּקֵנָה גָּרָה אִשָּׁה אַחֶרֶת. וְהָאִשָּׁה הַהִיא גִּדְּלָה בְּבֵיתָהּ אַנְקוֹר אֶחָד וְאָהֲבָה אוֹתוֹ אַהֲבַת נֶפֶשׁ. עָף וּבָא הָאַנְקוֹר שֶׁל הַשְּׁכֵנָה, יָשַׁב עַל־גַּבֵּי הַקְּעָרָה וְאָכַל אֶת כָּל הָעֲמִילָן. רָאֲתָה זֹאת הָאִשָּׁה הַזְּקֵנָה וְהַמַּרְשַׁעַת, חָטְפָה אוֹתוֹ וְשִׁסְּעָה[2] אֶת לְשׁוֹנוֹ. אָז שִׁלְּחָה אוֹתוֹ לַחָפְשִׁי, וְהָאַנְקוֹר עָף וְנֶעֱלָם.

שָׁמְעָה הַשְּׁכֵנָה אֶת הָרָעָה, אֲשֶׁר נֶעֶשְׂתָה לְאַנְקוֹרָהּ הָאָהוּב וַיֵּצֶר לָהּ מְאֹד. וַתֵּלֶךְ יַחַד עִם בַּעְלָהּ לְחַפֵּשׂ אוֹתוֹ וְלַהֲשִׁיבוֹ אֶל בֵּיתָם. הָלְכוּ הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה זְמַן רַב דֶּרֶךְ שָׂדוֹת וִיעָרִים, דֶּרֶךְ בְּקָעוֹת וְהָרִים וְקָרְאוּ: „אַנְקוֹר

---

[1]) עֲמִילָן – קראָכמאל. [2]) שִׁסְּעָה – געשפּאָלטען.

לִשְׁאֹל הָאֶחָד אֶת הַשְּׁנִיָּה. וְיוֹתֵר מִמַּה שֶׁהוֹצִיאוּ מִן הַסַּל אוֹצָרוֹת וּכְלֵי חֶמְדָּה עוֹד נִשְׁאַר שָׁמָּה כָּהֵנָּה, וְכָהֵנָּה, פָּשׁוּט מַעְיָן הַנּוֹבֵעַ. וְהָאִישׁ וְהָאִשָּׁה נִתְעַשְּׁרוּ עשֶׁר רָב.

שָׁמְעָה זֹאת הָאִשָּׁה הַזְּקֵנָה וְהַמַּרְשַׁעַת, אֲשֶׁר שִׁסְּעָה אֶת לְשׁוֹן הָאַנְקוֹר, וַתִּבְעַר כָּאֵשׁ קִנְאָתָהּ, קָמָה וְהָלְכָה אֶל שְׁכֶנְתָּהּ וּשְׁאָלַתָּהּ: אֵיפֹה גָּר הָאַנְקוֹר וְאֵיזוֹ הַדֶּרֶךְ הוֹלְכִים אֵלָיו: הֶרְאֲתָה לָהּ הַשְּׁכֵנָה אֶת הַדֶּרֶךְ. לָקְחָה הָאִשָּׁה וְלָבְשָׁה בְּגָדִים אֲחֵרִים, כְּדֵי שֶׁלֹּא יַכִּירָהּ הָאַנְקוֹר, וְהָלְכָה לָהּ. הָאַנְקוֹר קִבֵּל גַּם אוֹתָהּ בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת, כִּבְּדָהּ בְּמַאֲכָל וּבְמִשְׁתֶּה וְרָקַד לְפָנֶיהָ. אוּלָם כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֹא עָרְבוּ לָהּ, כִּי קָצְרָה רוּחָהּ מֵחַכּוֹת לַסַּל. לְבְסוֹף הִתְחִילָה לְרַמֵּז, כִּי כְבָר עֵת לָהּ לָשׁוּב הַבַּיְתָה.

הֵבִיא הָאַנְקוֹר שׁוּב שְׁנֵי סַלֵּי חוֹרִי וְשָׁאַל: „בְּאֵיזֶה אַתְּ חֲפֵצָה: בַּקַּל אוֹ בַּכָּבֵד?" חָשְׁבָה הַזְּקֵנָה, שֶׁבַּסַּל הַכָּבֵד יֵשׁ אוֹצָרוֹת יוֹתֵר, מֵאֲשֶׁר בַּקַּל, וַתַּעַן וַתֹּאמַר: „תֵּן לִי אֶת הַכָּבֵד!"

נָתַן לָהּ הָאַנְקוֹר אֶת הַסַּל הַכָּבֵד. הִפְשִׁילָה אוֹתוֹ הַזְּקֵנָה עַל שִׁכְמָהּ וְהָלְכָה לָהּ הַבַּיְתָה. הוֹלֶכֶת הַזְּקֵנָה

שְׂסוּעַ הַלָּשׁוֹן, אַיֶּכָּ? אַנְקוֹר שְׂסוּעַ הַלָּשׁוֹן, אַיֶּכָּ?" לִבְסוֹף מָצְאוּ הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה אֶת מְעוֹן הָאַנְקוֹר. רָאָה אוֹתָם הָאַנְקוֹר וְשָׂמַח מְאֹד עַל אֲדוֹנָיו הַיְשָׁנִים, קָם וְהֵבִיא אוֹתָם אֶל מְעוֹנוֹ וְהוֹדָה לָהֶם עַל אַהֲבָתָם הַנֶּאֱמָנָה. אַחַר־כַּךְ עָרַךְ אֶת הַשֻּׁלְחָן וְהֶעֱמִיד עָלָיו בַּקְבּוּקִים מְלֵאִים יַיִן וּקְעָרוֹת מְלֵאוֹת דָּגִים הַרְבֵּה מְאֹד. הוּא קָרָא גַם לְאִשְׁתּוֹ, לְבָנָיו וְלִנְכָדָיו וְצִוָּה עֲלֵיהֶם לְשַׁמֵּשׁ אֶת הָאוֹרְחִים. אַחַר הַסְּעוּדָה יָצָא הָאַנְקוֹר בְּמָחוֹל הַנִּקְרָא „מְחוֹל הָאַנְקוֹרִים". כַּךְ עָבַר כָּל הַיּוֹם בְּמַאֲכָל וּבְמִשְׁתֶּה, בְּרִקּוּדִים וּשְׂמָחוֹת.

לִפְנוֹת עֶרֶב, כַּאֲשֶׁר חָפְצוּ הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה לָשׁוּב לְבֵיתָם, הֵבִיא לָהֶם הָאַנְקוֹר שְׁנֵי סַלֵּי חוֹרִי וְאָמַר לָהֶם: „בְּאֵיזֶה סַל אַתֶּם חֲפֵצִים: בְּקַל אוֹ בְכָבֵד?" עָנוּ וְאָמְרוּ: „הֵן אֲנַחְנוּ אֲנָשִׁים זְקֵנִים הִנֵּנוּ, תֵּן לָנוּ אֶת הַקַּל וְיֵקַל לָנוּ לָשֵׂאת". הִגִּישׁ לָהֶם הָאַנְקוֹר אֶת הַסַּל הַקַּל, וְהֵם הָלְכוּ לְדַרְכָּם.

בָּאוּ הַבַּיְתָה. אָמְרָה הָאִשָּׁה: „נִפְתְּחָה נָא אֶת הַסַּל וְנִרְאֶה, מַה בְּתוֹכוֹ". כֵּיוָן שֶׁפְּתָחוּ — מִיָּד הִתְחִילוּ נוֹפְלִים מִשָּׁם שַׂקִּים מְלֵאִים זָהָב וָכֶסֶף, אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת. לֹא הֶאֱמִינוּ הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה לְמַרְאֵה עֵינֵיהֶם. „הַבְּהָקִיץ אִם בַּחֲלוֹם אֲנַחְנוּ רוֹאִים זֹאת?" לֹא חָדְלוּ

אוֹרַנְגְ־אוּטַנְגְ

(אֲגָדַת עַם יַפּוֹנִית)

וְכוֹרַעַת תַּחַת כֹּבֶד מַשָּׂאָהּ. וְהָאַנְקוֹרִים מַבִּיטִים מֵרָחוֹק וּפִיהֶם מָלֵא צְחוֹק. בְּרֹב עָמָל וּתְלָאָה בָּאָה הַזְּקֵנָה אֶל בֵּיתָהּ.

לֹא הִסְפִּיקָה הַזְּקֵנָה לְהָשִׁיב אֶת רוּחָהּ, וְהִיא הֶעֱמִידָה כְּבָר אֶת הַסַּל עַל הַשֻּׁלְחָן וְחִישׁ פָּתְחָה אוֹתוֹ. וְהִנֵּה קָפְצוּ מִשָּׁם שֵׁדֵי שַׁחַת וְצַלְמֵי בַלָּהוֹת וַיִּתְנַפְּלוּ עַל הַזְּקֵנָה וּבְן רֶגַע שִׁסְּעוּהָ כְּשַׁסַּע הַגְּדִי.

אוֹרַנְגְ־אוּטַנְגְ

(אַגָּדָה יַפּוֹנִית)

****

צַיָּד אֶחָד חָפֵץ לָצוּד אוֹרַנְגְ־אוּטַנְגְ. הָאוֹרַנְגְ־אוּטַנְגִים הֵם הַפִּקְּחִים שֶׁבַּחַיּוֹת וְהֵם יוֹדְעִים לִשְׁמֹר אֶת נַפְשָׁם. וְהָיָה אַךְ יוֹפִיעַ הַצַּיָּד בֵּין הָעֵצִים — וְטִפְּסוּ הָאוֹרַנְגְ־אוּטַנְגִים עַל הָעֲנָפִים וְיָשְׁבוּ לָהֶם בִּמְנוּחָה וְהִבִּיטוּ אֵלָיו מִגָּבֹהַּ בְּעֵינֵי לַעַג וּצְחוֹק: „לַשָּׁוְא הִנְּךָ עָמֵל, צַיָּד אֻמְלָל! — אָמְרוּ הָאוֹרַנְגְ־אוּטַנְגִים בְּלִבָּם — אַף אִם תַּעֲמֹד יוֹמָם וָלַיְלָה בְּמַחְבֹּאֶךָ, לֹא נֵרֵד אֵלֶיךָ וְלֹא נִפֹּל בְּרֶשֶׁת עָרְמָתְךָ שֶׁפָּרַשְׂתָּ לְרַגְלֵינוּ, אָמְנָם צַעַרְךָ גָּדוֹל מְאֹד, אוּלָם חַיֵּינוּ קוֹדְמִים לְחַיֶּיךָ!"

וְהָאוֹרַנְגְ־אוּטַנְגִים נִשְׁאֲרוּ אָמְנָם נֶאֱמָנִים לְהַבְטָחָתָם. הַצַּיָּד הָלַךְ הֵנָּה וָהֵנָּה וַיְבַקֵּשׁ עֵצוֹת וְתַחְבּוּלוֹת לְהוֹצִיא אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ לַפֹּעַל, אוּלָם עֲמָלוֹ הָיָה לַשָּׁוְא. הַצַּיָּד הָיָה מֻכְרָח לָשׁוּב לְעֵת־עֶרֶב הַבַּיְתָה בְּיָדַיִם רֵיקוֹת.

---

[1]) אוֹרַנְגְ־אוּטַנְגְ, קוֹף הַדּוֹמֶה לָאָדָם.

ל. טאוב

וַיְהִי הַיּוֹם וַיְבַקֵּשׁ הַצַּיָּד וַיִּמְצָא עֵצָה, אֵיךְ לִשְׁבּוֹת אוֹרַנְגְ־אוּטַנְגְ שֶׁבִי: הוּא לָקַח נֹאד וַיְמַלְאֵהוּ סַקִּי[1]) וַיַּעֲמִידֵהוּ בַּסּוּף עַל שְׂפַת הַנָּהָר וַיֵּשֶׁב לוֹ מֵרָחוֹק בְּאַחַד הַמַּחְבֹּאִים לֶאֱרֹב לְצֵידוֹ.

כַּעֲבֹר זְמַן מָה, עָבַר אוֹרַנְגְ־אוּטַנְגְ עַל־יַד הַנֹּאד וַיָּרַח אֶת הָרֵיחַ הַנָּעִים שֶׁנָּדַף מִתּוֹכוֹ וַיַּעֲמֹד לִרְאוֹת מַה שָּׁם. וְהִנֵּה הָאָח! — הַסַּקִּי הָאֲמִתִּי הָיָה בַּנֹּאד. כַּמָּה יָמִים וְכַמָּה לֵילוֹת לֹא רָאָה לְפָנָיו מַשְׁקֶה כָּזֶה שֶׁיִּהְיֶה כָּל־כָּךְ עָרֵב לְחִכּוֹ. וַיַּחְפֹּץ הָאוֹרַנְגְ־אוּטַנְגְ לִטְעֹם מִמֶּנּוּ מְעַט. אוּלָם בְּאוֹתוֹ הָרֶגַע נִצְנֵץ רַעְיוֹן בְּמוֹחוֹ וַיִּרְתַּע לְאָחוֹר: „הַאִם הַנֹּאד הַזֶּה נָפַל מִן הַשָּׁמַיִם הֵנָּה? מִי יוֹדֵעַ, אוּלַי יְדֵי אוֹיֵב נִסְתָּר שָׂמוּ פֹּה מוֹקֵשׁ לְרַגְלַי? הַאִם אֶפֹּל בְּרֶשֶׁת מִרְמָה שֶׁל הַצַּיָּד הַנּוֹכֵל, הָרוֹקֵם מְזִמּוֹת רָעוֹת בְּלִבּוֹ וּמְחַכֶּה לְאֵידִי? לֹא, לֹא אֶטְעַם כְּלוּם; אֶשְׁכַּב לִי פֹּה עַל הָעֵשֶׂב הָרַךְ וְאֶתְחַמֵּם לְאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ וְאוֹלִיךְ אֶת הַצַּיָּד שׁוֹלָל.

אָמַר וְעָשָׂה. לֹא רָחוֹק מִן הַנֹּאד עַל כִּכַּר רְחָבָה רָבַץ לוֹ הָאוֹרַנְגְ־אוּטַנְגְ וַיִּתְעַנֵּג עַל קַוֵּי הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁטְּפָחוּ

---

[1]) סַקִּי — מִין מַשְׁקֶה חָרִיף, הֶעָרֵב לְחֵיךְ הַקּוֹפִים, אוּלָם בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הוּא מֵטִיל עָלָיו תַּרְדֵּמָה חֲזָקָה.

לוֹ עַל פָּנָיו. אוּלָם הָרֵיחַ הַנָּעִים שֶׁהָיָה נוֹדֵף מִן הַנֹּאד מָשַׁךְ אֶת לִבּוֹ וַיְמַלֵּא אוֹתוֹ תַּאֲוָה עַזָּה אֶל הַסַּכִּי הַנִּפְלָא.

— וּמַה יִּהְיֶה, — הוֹסִיף הָאוֹרַנְגְ־אוּטַנְגְ לִשְׁאֹל, — אִם אֶטְעַם כָּל שֶׁהוּא? הַאִם סַכָּנָה נִשְׁקֶפֶת לִי מִזֶּה? לִירֹא צְרִיכִים אַךְ אֵלֶּה, שֶׁאֵינָם יוֹדְעִים עוֹד אֶת תְּכוּנוֹתָיו שֶׁל הַסַּכִּי, וַאֲנִי הֲלֹא הִנְנִי פִּקֵּחַ וְיוֹדֵעַ לִהְיוֹת זָהִיר וְלִשְׁתּוֹת בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל; אֵין דָּבָר, כְּדַאי לַעֲמֹד עַל טִיבוֹ שֶׁל הַמַּשְׁקֶה הַנִּפְלָא הַזֶּה. וּבִן רֶגַע קָפַץ אֶל הַנֹּאד וַיָּשֶׂם מַהֵר אֶת פִּיו לְתוֹכוֹ וַיִּגְמַע גְּמִיעָה הֲגוּנָה לְמַעְלָה מִן הַשִּׁעוּר שֶׁקָּבַע לוֹ.

הָאוֹרַנְגְ־אוּטַנְגְ הִרְגִּישׁ פִּתְאֹם, שֶׁחֹם גָּדוֹל תְּקָפָהוּ, רַגְלָיו נַעֲשׂוּ עָלָיו כְּבֵדוֹת, רֹאשׁוֹ סוֹבֵב עָלָיו כְּגַלְגַּל וְכָל הָעוֹלָם נִרְאָה הָפוּךְ בְּעֵינָיו: עֶלְיוֹנִים לְמַטָּה וְתַחְתּוֹנִים לְמַעְלָה. „מַה זֹּאת? — חָשַׁב הָאוֹרַנְגְ־אוּטַנְגְ בְּלִבּוֹ, הַשָּׁמַיִם, הָעֵצִים וְהַשִּׂיחִים כָּל אֵלֶּה יוֹרְדִים לְמַעֲמַקֵּי הַתְּהוֹם, וְכָל הָעוֹלָם נֶהְפַּךְ לְתֹהוּ וָבֹהוּ?"

אוּלָם בֶּאֱמֶת כָּל דָּבָר וְדָבָר הָיָה עַל מְקוֹמוֹ, אַךְ הוּא לְבַדּוֹ מֵרֹב שִׁכָּרוֹן לֹא יָכֹל לַעֲמֹד עַל רַגְלָיו וַיִּפֹּל לָאָרֶץ.

— אֵין דָּבָר, — נִחֵם הָאוֹרַנְגְ־אוּטַנְגְ אֶת עַצְמוֹ — אִם

הָאוֹרַנְגְ־אוּטַנְגְ אַפְרַקְדוֹן: רַגְלָיו שְׁטוּחוֹת וְעֵינָיו עֲצוּמוֹת. מַהֵר חִישׁ הִשְׁלִיךְ הַצַּיָּד אֶת הַחֲבָלִים עַל רַגְלֵי הָאוֹרַנְגְ־אוּטַנְגְ וַיְשִׂימֵהוּ בְּשַׂקּוֹ שֶׁעַל שִׁכְמוֹ וַיָּשָׁב אִתּוֹ לְבֵיתוֹ. הָאוֹרַנְגְ אוּטַנְגְ אָמְנָם הִרְגִּישׁ כְּאֵב בִּשְׁעַת הָעֲקֵדָה, אוּלָם מִפְּאַת הַתַּרְדֵּמָה הַחֲזָקָה שֶׁנָּפְלָה עָלָיו לֹא יָכֹל לָנוּעַ.

כַּאֲשֶׁר הַקַּיִץ הָיָה כְּבָר סָגוּר בִּכְלוּב בַּרְזֶל בְּבֵית הַצַּיָּד. הָאוֹרַנְגְ־אוּטַנְגְ בָּכָה מַר עַל גּוֹרָלוֹ, אוּלָם בְּמֶשֶׁךְ הַזְּמָן הִסְתַּגֵּל לְחַיָּיו הַחֲדָשִׁים וַיִּשָּׂא בְדוּמִיָּה אֶת גְּזַר דִּינוֹ.

וְאֶת הַצַּיָּד לֹא שָׁכַח וַיְקַלֵּל אוֹתוֹ תָּמִיד, עַל כִּי בְעָרְמָתוֹ גָּזַל מִמֶּנּוּ אֶת הַחֹפֶשׁ וְהַדְּרוֹר לְעוֹלָמִים.

נָפַלְתִּי עוֹד אָקוּם, וְעַתָּה לֹא אֶתֵּן שֵׁנָה לְעֵינַי וּלְעַפְעַפַּי תְּנוּמָה; אֶאֱרֹב לְצַעֲדֵי אוֹיְבִי, וְאִם אַךְ יוֹפִיעַ הַצַּיָּד לְנֶגְדִּי, אֶבְרַח חִישׁ לִמְאוּרָתִי וְאֶשְׁלַח בּוֹ מֵרָחוֹק חִצֵּי לַעַג וָקֶלֶס

אֶפֶס הַצַּיָּד הֶעָרוּם יָדַע אֶת נֶפֶשׁ בְּהֶמְתּוֹ וַיֵּדַע לְכַוֵּן אֶת הַשָּׁעָה. הוּא לֹא מִהֵר לִגְמֹר אֶת מְלַאכְתּוֹ, בּוֹדֵד יָשַׁב לוֹ בְּמַחְבּוֹאוֹ וַיְחַכֶּה לִשְׁעַת הַכֹּשֶׁר

עָבְרָה שָׁעָה, שְׁעָתַיִם, אֵין אִישׁ בָּא עַל טַרְפּוֹ. כָּל הָעֵת הָיָה מִתְגַּבֵּר הָאוֹרַנְגְ־אוּטַנְגְ עַל יִצְרוֹ וְלֹא יָשֵׁן, וַיְהִי מוּכָן לִבְרֹחַ בִּשְׁעַת הַצֹּרֶךְ, „מַה זֹּאת? אָמַר הָאוֹרַנְגְ־אוּטַנְגְ בְּלִבּוֹ, כְּבָר עָבַר זְמַן רַב וְלֹא נִרְאֲתָה אַף רֶגֶל אִישׁ. לַשָּׁוְא פָּחַדְתִּי פָּחַד; דִּמְיוֹן כָּזָב הִבְהִילַנִי; אֵין זֹאת כִּי אִם יְדֵי עוֹבֵר אֹרַח הִשְׁאִירוּ אֶת הַנֹּאד הַזֶּה; הָבָה אֵלֵךְ וְאָרִיק אוֹתוֹ עַד תֻּמּוֹ.

הָאוֹרַנְגְ־אוּטַנְגְ קָם עַל רַגְלָיו וּבְרֹב עָמָל וּתְלָאָה נִגַּשׁ אֶל הַנֹּאד וַיֵּשְׁתְּ אֶת כָּל הַסַּכִּי. אוּלָם הַפַּעַם הַזֹּאת לֹא יָכֹל כְּבָר לָזוּז מִמְּקוֹמוֹ וַיִּפֹּל עַל הַנֹּאד, אֲשֶׁר הָיָה לוֹ לִיצוּעַ, וַיֵּרָדֵם.

קוֹל נַחֲרָתוֹ הִגִּיעַ לְאָזְנֵי הַצַּיָּד. אָז קָם הַצַּיָּד, וַיְמַהֵר וַיִּקַּח אֶת שַׂקּוֹ וַחֲבָלָיו וַיָּרָץ אֶל הַמָּקוֹם, שֶׁשָּׁם שָׁכַב

הַחֲבוּרָה

(אַגָּדָה יַפּוֹנִית)

הַחֲבוּרָה

(אַגָּדָה יַפּוֹנִית)

****

לִפְנֵי שָׁנִים רַבּוֹת גָּר בְּאַחַד הַכְּפָרִים שֶׁבִּמְדִינַת יַפּוֹנְיָה חוֹטֵב עֵצִים עָנִי, וּשְׁמוֹ קִיקִי. הָיְתָה לוֹ לְקִיקִי חַבּוּרָה בְּלֶחְיוֹ הַיְמָנִית. אוּלָם הַמּוּם הַזֶּה לֹא הִקְטִין אֶת עֶרְכּוֹ בְּעֵינָיו, וּמֵעוֹלָם לֹא כִסְּתָה כְלִמָּה אֶת פָּנָיו. נְעִימָה הָיְתָה לוֹ הַחַבּוּרָה, כְּמוֹ הַיַּבָּלוֹת שֶׁעַל יָדָיו וּכְמוֹ גַּרְזִנּוֹ הַחַד, שֶׁהָיָה נָעוּץ בַּחֶבֶל הָעָבֶה, הָאָזוּר עַל מָתְנָיו.

אֶפֶס לֹא כָל אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם הֵבִינוּ זֹאת. הַרְבֵּה מֵהֶם חָשְׁבוּ שֶׁקִּלְלַת אֱלֹהִים רוֹבֶצֶת עַל קִיקִי וְכָל שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחַק מִמֶּנּוּ, וַיִּבְזוּהוּ הָאֲנָשִׁים בְּלִבָּם וְלֹא נָתְנוּ לוֹ עֲבוֹדָה בְּבֵיתָם. וְלֹא יָכֹל קִיקִי לְהַרְוִיחַ דֵּי מִחְיָתוֹ וַיִּסְבֹּל מַחְסוֹר וָעֹנִי.

וְקִיקִי לֹא הִתְמַרְמֵר עַל אֲשֶׁר אֵין נוֹתְנִים לוֹ עֲבוֹדָה, כִּי אִם עַל אֲשֶׁר מְחָרְפִים וּמְגַדְּפִים אֶת מַעֲשֵׂי

כְּמַרְאֵה שֵׁדִים וְרוּחוֹת רוֹקְדִים סְבִיבוֹ וְקוֹל צַהֲלָתָם מִתְגַּבֵּר מֵרֶגַע לְרָגַע.

וְזָמָן רַב נִשְׁאַר קִיקִי עַל מְקוֹמוֹ נִדְהָם וּמִשְׁתּוֹמֵם. מַנְגִּינָה נִפְלָאָה שֶׁל צְלִילִים נִשְׂגָּבִים הַמְּלֵאִים קֶסֶם נִפְלָא מִתְמַזֶּגֶת עִם מְחִיאַת רִבְבוֹת כַּפַּיִם וְרִקּוּדֵי בְּרִיּוֹת מְשֻׁנּוֹת. „מַה זֹּאת — חָשַׁב קִיקִי בְּלִבּוֹ — הֲבַחֲלוֹם אוֹ בְּהָקִיץ אֲנִי רוֹאֶה אֶת הַחֲתֻנָּה הַזֹּאת? הָבָה וְאֵצֵא גַּם אֲנִי בִּמְחוֹלוֹת וְאַרְאֶה אֶת כֹּחִי וְעֹצֶם רַגְלַי; הֵן אֲנִי הָיִיתִי תָמִיד הָרֹאשׁ וְהָרִאשׁוֹן בֵּין הַמְחוֹלְלִים בִּכְפָרִי". רֵיחַ שֶׁל מַעֲדַנִּים וּמִינֵי מַשְׁקָאוֹת נָדַף מִסָּבִיב וַיְעוֹרֵר בְּלֵב קִיקִי תֵּאָבוֹן גָּדוֹל וַיְמַלֵּא אֶת פִּיו רִיר.

וַיַּחְלֵט קִיקִי בְּלִבּוֹ לָצֵאת בִּמְחוֹלוֹת בִּפְנֵי הַבְּרוּאִים הַמְשֻׁנִּים. אָמַר וְעָשָׂה: בֵּן רֶגַע וְהִנֵּה הוּא כְּבָר עוֹמֵד בְּתוֹךְ חֲבוּרַת הַמְשַׂחֲקִים וּבִתְנוּעוֹת גּוּפוֹ הַיָּפוֹת הוּא מַפְלִיא אֶת כָּל רוֹאָיו.

כָּל הַבְּרוּאִים הַמְשֻׁנִּים נִבְהֲלוּ בָּרִאשׁוֹנָה לְמַרְאֵה עֵינֵיהֶם, אוּלָם לְאַט לְאַט נִרְגְּעוּ וַיַּעַמְדוּ כְּשֶׁפִּיּוֹתֵיהֶם פְּעוּרִים וַיִּתְבּוֹנְנוּ בִּיצוּר נִפְלָא זֶה גְּדָל הַקּוֹמָה וּמְהִיר הַתְּנוּעָה. וְקִיקִי אָמְנָם הִצְטַיֵּן הַפַּעַם בִּמְחוֹלוֹתָיו. הוּא רָקַד מִתּוֹךְ הִתְלַהֲבוּת נוֹרָאָה. בְּרָאשֵׁי אֶצְבְּעוֹת רַגְלָיו

ד׳. הוּא הָיָה אוֹמֵר: הַכֹּל בִּידֵי שָׁמַיִם: גַּם חַבּוּרָה וְגַם יַבֶּלֶת.

וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּקָם קִיקִי בַּבֹּקֶר הַשְׁכֵּם עִם עֲלוֹת הַשַּׁחַר וַיִּקַּח אֶת גַּרְזִנּוֹ וַיֵּלֶךְ לְיַרְכְּתֵי הֶהָרִים אֶל הַיַּעַר הֶעָבֶה לַחְטֹב עֵצִים. פִּתְאֹם קָם רוּחַ סְעָרָה וַיְשַׁבֵּר אֲרָזִים וַיְפָרֵק סְלָעִים וַיָּרֶם תִּמְרוֹת חוֹל וְאָבָק, אֲשֶׁר הִתְאַבְּכוּ עַד לַשָּׁמַיִם וַיִּהְיוּ לַעֲנָנִים כְּבֵדִים וַיְכַסּוּ אֶת אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ. קִיקִי הִסְפִּיק בְּעוֹד מוֹעֵד לַחְדֹּר אֶל חוֹר עֵץ נָבוּב גָּדוֹל וּלְהִתְחַבֵּא שָׁם עַד יַעֲבֹר זָעַם. הוּא יָשַׁב שָׁם זְמַן רַב וַיְצַפֶּה לִתְשׁוּעַת ד׳. הַשֶּׁמֶשׁ כְּבָר יָרַד לְפַאֲתֵי יָם וְצִלְלֵי לַיְלָה מִלְאוּ אֶת כָּל הַיְקוּם. קִיקִי עָמַד בַּחוֹר וְלִבּוֹ הָיָה מָלֵא פַּחַד וּבַלָּהוֹת. הוּא חָשַׁב בְּלִבּוֹ:

— אִי אֶפְשַׁר לִי לָשׁוּב הַבַּיְתָה, עָלַי לָלוּן פֹּה, וּלְאוֹר הַבֹּקֶר אָשׁוּב לְבֵיתִי.

יָשַׁב קִיקִי כָּפוּף וּשְׁחוֹחַ רֹאשׁ וּמִתּוֹךְ יָגוֹן וַאֲנָחָה נִרְדַּם בְּחוֹר הָעֵץ.

בַּחֲצִי הַלַּיְלָה, כַּאֲשֶׁר שָׁקַט הַסַּעַר, נִשְׁמַע פִּתְאֹם קוֹל שָׁאוֹן גָּדוֹל. קִיקִי הֵקִיץ מִשְּׁנָתוֹ וַיַּבֵּט הַחוּצָה מִבַּעַד הַחוֹר וְהִנֵּה אֲהָהּ! מַחֲנֶה בְּרוּאִים בַּעֲלֵי פָּנִים מְשֻׁנִּים

קִיקִי הִרְגִּישׁ שֶׁכֹּבֶד מַשָּׂא נִטַּל מֵעָלָיו וַיִּרְוַח לוֹ. הוּא לֹא הֶאֱמִין לְמַרְאֵה עֵינָיו, הוּא נָגַע בְּיָדוֹ בְּלֶחְיוֹ הַיְמָנִית לִרְאוֹת, אִם הַחַבּוּרָה עוֹדֶנָּה בְּעֵינָהּ עוֹמֶדֶת, וְהִנֵּה הָאָח, הַחַבּוּרָה אֵינֶנָּה! „מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים לִי לָשׁוּב עַכְשָׁו הַבַּיְתָה וּלְסַפֵּר לִבְנֵי בֵיתִי אֶת כָּל הַנִּפְלָאוֹת, אֲשֶׁר קָרוּ לִי בַּדֶּרֶךְ״, — חָשַׁב קִיקִי בְּלִבּוֹ וַיָּשֶׂם אֶת פְּעָמָיו לָשׁוּב הַכְּפָרָה.

הַשֶּׁמֶשׁ שָׁלְחָה אֶת קַוֶּיהָ הַמַּזְהִירִים וַתִּשְׁפֹּךְ פַּלְגֵי אוֹר עַל כָּל הַיְקוּם. סִיעַת צִפֳּרִים פָּגְשָׁה אֶת קִיקִי בַּדֶּרֶךְ וּבְקוֹל שִׁירָה נִפְלָאָה לִוְּתָה אוֹתוֹ עַל דַּרְכּוֹ, כְּאִלּוּ הִרְגִּישָׁה אֶת שִׂמְחַת לִבּוֹ וַתִּשְׂמַח אִתּוֹ יָחַד. מֵרָחוֹק נִשְׁמְעָה יִלְלַת כְּלָבִים וּגְעִיַּת כְּבָשִׂים וּפָרוֹת. קִיקִי הִבִּיט מֵאֲחוֹרָיו וַיַּרְא אֶת הָעֵץ הֶנָּבוּב הַגָּדוֹל, שֶׁבְּחוֹרוֹ לָן כָּל הַלַּיְלָה, אוּלָם כָּל מַחֲנֵה הַשֵּׁדִים נֶעֱלַם מֵעֵינָיו, הֵמָּה נִתְמַזְמְזוּ בֵּין כְּרוּבֵי בֹקֶר וַיֵּעָלְמוּ מֵעֵין אִישׁ. אַף רֶגֶל אַחַת שֶׁל אוֹרְחֵי לֵיל לֹא נִרְאֲתָה לְפָנָיו.

הוּא שָׁב בִּפְסִיעוֹת גַּסּוֹת הַבַּיְתָה. שָׁם בִּלְּתָה אִשְׁתּוֹ כָּל הַלַּיְלָה בִּנְדוּדִים וּתְלָאוֹת וְלֹא סָגְרָה אֶת שְׁמוּרוֹת עֵינֶיהָ. „הוֹי וַאֲבוֹי, דִּבְּרָה בְּלִבָּהּ, כְּבָר עָבַר הַיּוֹם וְגַם לַיְלָה וַעֲדַיִן לֹא שָׁב בַּעְלִי! מִי יוֹדֵעַ, אִם לֹא טְרָפַתּוּ

נָגַע בָּאָרֶץ וּבְגוּפוֹ הֶחָסוֹן רִחַף בָּאֲוִיר, וְהוּא נִרְאָה לְעֵינֵי הָרוֹאִים, כְּמוֹ מֵיתָר מָתוּחַ הַמִּתְנוֹעֵעַ יָמִינָה אוֹ שְׂמֹאלָה, כָּל הַשֵּׁדִים עָמְדוּ וַיִּמְחָאוּ כָף.

כָּכָה עָבַר כָּל הַלַּיְלָה בִּמְחוֹלוֹת וְרִקּוּדִים, בְּמַאֲכָל וּבְמִשְׁתֶּה, קִיקִי לֹא זָכַר עוֹד עֵת כָּזוֹ, שֶׁיֹּאכַל כָּל כַּךְ הַרְבֵּה לְשָׂבְעָה וְיֵשְׁתְּ יַיִן לִרְוָיָה.

וְהִנֵּה הֵאִיר הַשַּׁחַר וְצִלְלֵי הַלַּיְלָה הֵחֵלּוּ לְהִתְפַּזֵּר אֶחָד אֶחָד. הַשֶּׂכְוִי כְּבָר בִּשֵּׂר אֶת בִּיאַת הַיּוֹם. הַבְּרוּאִים הַמְּשֻׁנִּים הִרְגִּישׁוּ, כִּי שְׁעַת פְּרִידָתָם בָּאָה.

— מַה לַּעֲשׂוֹת? — אָמַר שֵׁד אֶחָד לַשֵּׁנִי, — כְּבָר הִגִּיעָה הַשָּׁעָה לְהִפָּרֵד מֵהָאִישׁ הֶחָבִיב הַזֶּה. מִי יוֹדֵעַ אִם יָשׁוּב עוֹד מָחָר אֵלֵינוּ? הֲלֹא הוּא הִרְבָּה כָּל־כַּךְ לְשַׂמֵּחַ אוֹתָנוּ וּלְבַדֵּחַ אֶת דַּעְתֵּנוּ!

— אֵין דָּבָר, — עָנָה הַשֵּׁנִי, — יֵשׁ לִי עֵצָה וְתַחְבֻּלָּה לְהַכְרִיחַ אוֹתוֹ לָשׁוּב הֵנָּה. הֲרוֹאִים אַתֶּם אֶת הַדָּבָר הַנִּפְלָא הַתָּחוּב לוֹ בְּלֶחְיוֹ הַיְמָנִית? אֶקַּח אֶת זֶה לְעֵרָבוֹן וְאָז בְּעַל־כָּרְחוֹ יָשׁוּב אֵלֵינוּ גַּם מָחָר.

— טוֹב, טוֹב. — עָנוּ כָּל שֵׁדֵי לַיְלָה.

פִּתְאֹם וְהִנֵּה יַד נֶעֱלָמָה נָגְעָה בִּלְחִי קִיקִי וַתּוֹצֵא מִמֶּנּוּ אֶת הַחַבּוּרָה.

שֶׁאֲסַפֵּר לָךְ, חֲבִיבָתִי: בָּאתִי הַיַּעְרָה לַחְטֹב עֵצִים, וְהִנֵּה קָם רוּחַ סְעָרָה וַיְטַלְטְלֵנִי לְעֵמֶק הַיַּעַר; שָׁם בְּחוֹר עֵץ נָבוּב בָּחַרְתִּי לִי מְקוֹם מִקְלָטִי, הַסַּעַר הָלַךְ וְחָזַק, הוּא עָקַר עֵץ מִשָּׁרָשָׁיו. אֲנִי הָיִיתִי בְּרֹב פַּחַד, נִדְמָה לִי, כִּי הִנְנִי נִמְצָא בְּעִמְקֵי תְּהוֹם; לַמְרוֹת רְצוֹנִי נִרְדַּמְתִּי, וְכַאֲשֶׁר הֲקִיצוֹתִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה, רָאִיתִי וְהִנֵּה יְצוּרֵי לַיִל יוֹצְאִים בִּמְחוֹלוֹת. בָּרִאשׁוֹנָה נָפְלוּ עָלַי אֵימָה וָפַחַד, אוּלָם כַּעֲבֹר זְמַן מַה הִבְלַגְתִּי עַל פַּחְדִּי וָאַתְחִיל גַּם אֲנִי רוֹקֵד עִמָּהֶם. הֵמָּה כִבְּדוּנִי בְּמַאֲכָלִים נִפְלָאִים, שֶׁאֵין אִישׁ לֹא שָׁמְעָה עַל אוֹדוֹתָם וְחֵיךְ אִישׁ לֹא טָעַם אוֹתָם: מַאַכְלֵי גַן־עֵדֶן מַמָּשׁ! וּבִשְׁעַת הַפְּרֵדָה בַּעֲלוֹת הַשַּׁחַר לָקְחוּ מִמֶּנִּי אֶת הַחַבּוּרָה לְעֵרָבוֹן, שֶׁעוֹד אָשׁוּב אֲלֵיהֶם גַּם בַּלַּיְלָה הַשֵּׁנִי״.

— „נִפְלָא הַדָּבָר, נִפְלָא הַדָּבָר,— חָזְרָה הָאִשָּׁה, אָמְנָם נֵס גָּדוֹל נַעֲשָׂה לָנוּ״.

וַיָּקוּמוּ שְׁנֵיהֶם וַיִּרְקְדוּ יַחַד וַיִּמְחֲאוּ כָף.

לְקוֹל שִׂמְחָתָם נֶאֶסְפוּ כָּל שְׁכֵנֵיהֶם, וּבְהִוָּדְעָם, שֶׁקִּיקִי כְּבָר נִתְרַפֵּא, חָזְרוּ בִתְשׁוּבָה עַל אֲשֶׁר הֵצִיקוּ לוֹ חִנָּם וַיְבַקְשׁוּ מִמֶּנּוּ סְלִיחָה.

וּבִשְׁכוּנָתוֹ שֶׁל קִיקִי גָּר זָקֵן אֶחָד בַּעַל מוּם כָּמוֹהוּ,

שֶׁן חַיַּת יַעַר, אוֹ הָשְׁלַךְ עַל־יְדֵי רוּחַ סְעָרָה בְּמֵי הַתְּהוֹם שֶׁל הַנָּהָר הַסּוֹחֵף. הָהּ לְמַזָּלִי! כַּמָּה צָרוֹת סָבַלְתִּי, בִּרְאוֹתִי לְפָנַי אֶת פָּנָיו הָעֲגוּמִים הַמְּלֵאִים הִתְמַרְמְרוּת עַל חֶשְׁכַּת הָאֲנָשִׁים! כַּמָּה יָגוֹן וַאֲנָחָה הִרְגַּשְׁתִּי, בְּעֵת שֶׁאֲנָשִׁים נִבְזִים הֶעֱלִיבוּ אוֹתוֹ עַל כָּל צַעַד וָשַׁעַל; כָּל אֶחָד קְרָאוֹ בַּעַל חַבּוּרָה וְיַבָּלוֹת. וְהוּא כְּאִלֵּם לֹא פָּתַח פִּיו וְלֹא עָנָה לִמְחָרְפָיו דָּבָר. וְעַתָּה אֵיךְ אֶחְיֶה בִּלְעָדָיו? הֲלֹא אֲנִי אוֹהֶבֶת אוֹתוֹ כָּל־כַּךְ. אָמְנָם הוּא בַּעַל מוּם גָּדוֹל, אַךְ הוּא גַם בַּעַל נֶפֶשׁ עֲדִינָה, אִישׁ תָּם וְיָשָׁר. קִיקִי! קִיקִי! אַיֶּכָּ?" — צָעֲקָה בְּקוֹל חָרֵד.

—„אַל תִּירְאִי וְאַל תִּפְחֲדִי",—עָנָה לָהּ קוֹל מַכָּר,— „הִנְנִי בָּאתִי!"—עָנָה קִיקִי לְאִשְׁתּוֹ, בְּהִכָּנְסוֹ הַחַדְרָה—„סִלְחִי לִי עַל הַצַּעַר שֶׁגָּרַמְתִּי לָךְ, אַךְ הַאֲמִינִי לִי, שֶׁאֵינֶנִּי אָשֵׁם בָּזֶה: יַד ד' הָוְיָה בִּי, עַתָּה שְׁבִי וְהִתְבּוֹנְנִי בְּפָנַי וְתִשְׂמַח נַפְשֵׁךְ!"

— הֶאָח! — עָנְתָה אִשְׁתּוֹ, — הֲלֹא מְאֻשָּׁרִים אֲנַחְנוּ. חַבּוּרָתְךָ אָבְדָה וְנֶעֶלְמָה וְהִנְּךָ כְּמוֹ כָּל אַנְשֵׁי הַכְּפָר. הַקֵּץ לְבִזְיוֹנוֹת! הָבָה וּנְזַמֵּר שִׁיר וּשְׁבָחָה לֵאלֹהִים!

— „כֵּן, כֵּן,— עָנָה קִיקִי,— נֵס גָּדוֹל עָשָׂה לִי אֱלֹהִים, הוּא רָאָה בְּעָנְיִי וַיָּסַר מִמֶּנִּי אֶת חֶרְפָּתִי. שִׁמְעִי מַה

הוּא הִתְקַנֵּא בְּחוֹטֵב הָעֵצִים וַיְחַכֶּה בְּכִלְיוֹן עֵינַיִם לְבֹא הַלַּיְלָה.

הַיּוֹם פָּנָה, הַשֶּׁמֶשׁ כְּבָר טָבְלָה אֶת קַוֶּיהָ הַמַּזְהִירִים בְּמֵי הַנָּהָר הַגָּדוֹל. בַּשָּׁמַיִם נִרְאוּ כוֹכָבִים נוֹצְצִים, צִלְלֵי לַיְלָה מְמַלְּאִים אֶת כָּל הַיְקוּם. הַזָּקֵן נִפְרַד מֵאִשְׁתּוֹ וַיָּשֶׂם אֶת פָּנָיו אֶל הַיַּעַר, אֲשֶׁר הִשְׂתָּרַע מִסָּבִיב לַכְּפָר בֵּין הָרִים גְּבוֹהִים. בְּרֹב עָמָל וִיגִיעָה מָצָא הַזָּקֵן אֶת הָעֵץ הַנָּבוּב וַיָּבֹא אֶל הַחוֹר וַיֵּשֶׁב שָׁם, וַיְחַכֶּה לָרֶגַע הַמְאֻשָּׁר, אֲשֶׁר אָז יוּכַל לָצֵאת בִּמְחוֹלוֹת.

עָבְרוּ שָׁעוֹת אֲחָדוֹת וְהַיַּעַר הָיָה מָלֵא חֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת. דְּמָמָה נוֹרָאָה שָׂרְרָה מִסָּבִיב. לִבּוֹ שֶׁל הַזָּקֵן הָיָה מָלֵא פַּחַד וְיָגוֹן. „לָמָּה לִי כָּל אֵלֶּה?—חָשַׁב בְּלִבּוֹ—מַדּוּעַ שָׁמַעְתִּי לַעֲצַת חוֹטֵב הָעֵצִים הַזֶּה, הִנְנִי פֹּה סָגוּר בַּעֲבִי הַיַּעַר, חֹשֶׁךְ וַאֲפֵלָה מִסָּבִיב, אֵין מוֹצָא וְאֵין מָבוֹא, הִנְנִי שׁוֹכֵב בְּחוֹר צַר, וּגְשִׁימָתִי כְּבֵדָה עָלַי, הוּא בְּוַדַּאי רִמָּה אוֹתִי וַיִּלְעַג לִי, יְהִי אָרוּר שְׁמוֹ!“ אוּלָם בּוֹ בָּרֶגַע נִשְׁמַע קוֹל צְעָדִים. הוּא הִבִּיט הַחוּצָה וַיַּרְא, כִּי פֹּה וָשָׁם מִתְאַסְּפִים מֵרָחוֹק מַחֲנוֹת יְצוּרִים נִפְלָאִים הַמְרַחֲפִים בָּאֲוִיר וּמְמַלְּאִים אֶת הַיַּעַר שָׁאוֹן וַהֲמֻלָּה. נְפָשׁוֹת לַעֲשָׂרוֹת יוֹצְאוֹת בִּמְחוֹלוֹת אַחַת מוּל שְׁנִיָּה, וּמְחִיאַת כַּפַּיִם שֶׁל רִבְבוֹת רוֹאִים מְלַוָּה

הוּא רָאָה אֶת קִיקִי וַיִּתְפַּלֵּא לְמַרְאֵה עֵינָיו.

— הַגֶּד נָא לִי, יַקִּירִי, — שָׁאַל הַזָּקֵן, — מִי הֵבִיא תְּרוּפָה לְךָ וַיָּסַר מֵעָלֶיךָ אֶת חֶרְפָּתְךָ? הוֹאֵל נָא וְסַפֵּר לִי אֶת הַכֹּל, אַל תְּכַחֵד מִמֶּנִּי דָבָר. הֲלֹא הִנְּךָ רוֹאֶה, כִּי אֻמְלָל אֲנִי כָּמוֹךָ, כָּל אֶחָד יִלְעַג לִי!

וַיַּעַן קִיקִי וַיֹּאמֶר: „הֲרוֹאֶה אַתָּה, הִנֵּה הָיִיתִי אֻמְלָל, לֹא הָיְתָה לִי שׁוּם תִּקְוָה לְהִפָּטֵר מֵעֶלְבּוֹנִי הַגָּדוֹל. אוּלָם אֲנִי סָבַלְתִּי בְּדוּמִיָּה וֵאלֹהִים עָזַר לִי. אָמְנָם לֵיל בַּלָּהוֹת עָבַר עָלַי, בִּרְאוֹתִי אֶת שֵׁדֵי הַלַּיְלָה, אַךְ הֵמָּה הָיוּ מַצִּילַי. בְּאִישׁוֹן לַיְלָה, כַּאֲשֶׁר יָשַׁנְתִּי בְּחוֹר הָעֵץ, שָׁמַעְתִּי קוֹל הֲמוּלָּה גְדוֹלָה, הִבַּטְתִּי הַחוּצָה וְהִנֵּה הוֹי, מַחֲזֶה נִפְלָא נִרְאָה לְפָנַי: בָּרָק אֵשׁ נִשָּׂא וְהַרְבֵּה יְצוּרִים בִּדְמוּת שֵׁדֵי לַיְלָה יָצְאוּ בִּמְחוֹלוֹת נֶגְדִּי. בָּרִאשׁוֹנָה נִבְהַלְתִּי לְמַרְאֵה עֵינַי, אוּלָם אַחַר־כַּךְ נִגַּשְׁתִּי אֲלֵיהֶם, וַיְכַבְּדוּנִי בְּמַאֲכָלִים טוֹבִים וּלְאוֹר הַבֹּקֶר הוֹצִיאוּ מִמֶּנִּי אֶת הַחַבּוּרָה בְּלִי שׁוּם מַכְאוֹב".

— „כַּךְ, — אָמַר הַזָּקֵן, — וּבְכֵן אֵלֵךְ גַּם אֲנִי שָׁמָּה, אוּלַי אִוָּשֵׁעַ".

וַיּוֹרֶד הַזָּקֵן לְחוֹטֵב הָעֵצִים וַיָּשָׁב לְבֵיתוֹ.

כָּל הַיּוֹם לֹא חָדַל הַזָּקֵן מְדַבֵּר בִּשְׁכֵנוֹ הַמְאֻשָּׁר,

ל. טאוב

אוֹתָן. זִיקֵי אֵשׁ נוֹצְצִים נִשָּׂאִים מֵרָחוֹק, וְשֻׁלְחָן מָלֵא מַאֲכָלִים נִרְאָה לְפָנָיו.

הַזָּקֵן נִתְמַלֵּא עֹז וְחֶדְוָה. „לְחִנָּם קִלַּלְתִּי אֶת חוֹטֵב הָעֵצִים — חָשַׁב הַזָּקֵן בְּלִבּוֹ — הָבָה אֵצֵא אֲלֵיהֶם וְאֶרְקֹד לִפְנֵיהֶם, אוּלַי אִוָּשַׁע. הוּא קָם מִמְּקוֹמוֹ וַיֵּצֵא אֲלֵיהֶם בִּמְחוֹלוֹת וְרִקּוּדִים. אוּלָם הוּא לֹא מָצָא חֵן בְּעֵינֵי הָאוֹרְחִים. כֻּלָּם צָחֲקוּ וַיִּלְעֲגוּ לוֹ: „הַבִּיטוּ נָא עָלָיו, עַל הַמְשַׁחֵק הַזֶּה — דִּבְּרוּ הַשֵּׁדִים בֵּינָם לְבֵין עַצְמָם, — לְחִנָּם הִתְפָּאֵר אֶתְמוֹל לְפָנֵינוּ, לַשָּׁוְא הָיְתָה אֱמוּנָתֵנוּ בּוֹ, לָמָּה הוּא לָנוּ? הֲלֹא אַךְ גֹּעַל נֶפֶשׁ הוּא מְעוֹרֵר בָּנוּ וְלֹא יוֹתֵר, הוּא מִתְנוֹעֵעַ כְּגוּשׁ עָפָר, אֵין בּוֹ שׁוּם תְּנוּעָה וְחַיִּים, הָבָה נְגָרֵשׁ אוֹתוֹ מֵאִתָּנוּ, נָשִׁיב לוֹ אֶת הָעֵרָבוֹן, שֶׁלָּקַחְנוּ מִמֶּנּוּ.

בֵּן רֶגַע הִרְגִּישׁ הַזָּקֵן, שֶׁדָּבָר נִזְרַק בְּלֶחְיוֹ הַיְמָנִית, וְהוּא הִתְחִיל לְהַרְגִּישׁ דְּקִירוֹת נוֹרָאוֹת וּכְאֵב גָּדוֹל. הַזָּקֵן מְמַשֵּׁשׁ בְּיָדוֹ בִּמְקוֹם הַכְּאֵב — וְהִנֵּה אֲהָהּ! חַבּוּרָה גְּדוֹלָה נְעוּצָה לוֹ בְּלֶחְיוֹ הַשְּׁנִיָּה.

אֲבָל וַחֲפוּי רֹאשׁ שָׁב הַזָּקֵן אֶל הָעֵץ הַנָּבוּב וַיְחַכֶּה בְּכִלְיוֹן עֵינַיִם לְבִיאַת הַיּוֹם. כָּל הַלַּיְלָה עָבַר עָלָיו בְּמַכְאוֹבִים, וְכַאֲשֶׁר הֵאִיר הַשַּׁחַר שָׁב הַבַּיְתָה הָלוּם וְרָצוּץ. מִסָּבִיב דְּמָמַת מָוֶת, אֵינֶנּוּ רוֹאֶה לְפָנָיו שׁוּם אִישׁ. הוּא

הוֹלֵךְ וּמִתְקָרֵב אֶל הַכְּפָר, הִנֵּה נִרְאָה אֲרֻבַּת גַּג בֵּיתוֹ.

אֲנָחָה נוֹרָאָה הִתְפָּרְצָה מִלִּבּוֹ שֶׁל הַזָּקֵן בְּפָתְחוֹ אֶת דֶּלֶת בֵּיתוֹ.

— מַה זֹּאת?— שָׁאֲלָה אוֹתוֹ אִשְׁתּוֹ,— הֲלֹא הִבְטַחְתַּנִי לְהִשְׁתַּחְרֵר מֵחֲבוּרָתְךָ, וְהִנֵּה שַׁבְּתָּ הֵנָּה בִשְׁתֵּי חֲבּוּרוֹת?

וַיְסַפֵּר הַזָּקֵן לְאִשְׁתּוֹ אֶת כָּל הַמּוֹצְאוֹת אוֹתוֹ בַּלַּיְלָה וַיִּבְכּוּ שְׁנֵיהֶם יַחַד בְּכִי מָר.

וְלִפְנֵי מוֹתוֹ צִוָּה הַזָּקֵן לְבָנָיו, שֶׁיִּזָּהֲרוּ מִן הַקִּנְאָה וְאַל תְּהִי עֵינָם צָרָה בְּשֶׁל אֲחֵרִים.